БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 201 (18.079). • 1 сентябрь 1981 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

КАТТА СИНОВ АРАФАСИДА

БЕШ ЙИЛЛИК БИРИНЧИ ЙИЛИ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ШАЙ БЎЛИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

Ҳал қилувчи кунлар яқинлашмоқда: тез орада Ўзбекистоннинг энг жанубидан то шимолигача янги ҳосил пахтасининг ғарамлари кўкка бўй чўза бошлайди.

Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили пахтаси... Бу пахта зарбдор вахталарнинг машаққатли ўтган ҳафталарида, табиий офатнинг кўпдан-кўп инжиқликларига қарамай, миллионлаб кишиларнинг фидокорона меҳнати туфайли етиштирилди. Колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари билан бирга ирригатор ва кимёгар, селекциячи ва машинасоз, шофёр ва темир йўлчи, бинокор ва учувчи ҳам бу йилги ҳосил билан фахрланишга ҳақлидир.

Эндиликда вазифа йиғим-терим мавсумини ҳар жиҳатдан шай бўлиб кутиб олишдан, ғўзалардаги оппоқ очилган пахталарни тез ва нобуд қилмай териб олишдан, деҳқонлардан пахтани қабул қилиб олишни аниқ-пухта йўлга қўйишдан, тўқимачилик хом ашёсининг юқори сифатли бўлишини таъминлаб, унинг сўнгги граммигача асраб қолишдан иборатдир.

Бу вазифани бутун республика ҳал қилади: чунки пахта Ўзбекистоннинг ифтихори, пахта етказиб бериш эса унинг мамлакат олдидаги, қардош социалистик давлатлар олдидаги фахрли бурчидир. Пахта комплексини ривожлантириш — беш йиллик иқтисодий программасини бажаришга, КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга оширишга Ўзбекистоннинг қўшадиган асосий ҳиссасидир.

«Оқ олтин» йиғим-терими бошланишига саноқли кунлар қолди. Хўш, бунга ҳамма нарса тайёрми? Яна нималар қилиниши керак?

Ана шу саволларга Ўзбекистон халқ хўжалиги турли тармоқларининг раҳбарлари жавоб қайтарадилар.

ВАТАНГА — МЎЛ ҲОСИЛ

Х. ЖАЛИЛОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари.

РЕСПУБЛИКА далаларида жуда яхши ҳосил етиштирилган. Ўзбекистон пахтакорлари бу ҳосилни кучларини аямай фидокорлик билан етиштирдилар. Баҳорнинг совуқ келиши, жала ёмғирлар, дўл, чанг бўронлари деҳқонларнинг ишини жуда қийинлаштириб юборди. Аммо энди буларнинг ҳаммаси орқада қолиб кетди. Пахта етилмоқда. Уни тез йиғиб-териб олиш, нобудгарчиликка йўл қўймаслик, пахтанинг юқори сифатли бўлишини таъминлаш — қишлоқ меҳнаткашларининг жанговар вазифасидир.

Республика хўжаликларида ҳосил йиғим-теримига ҳар томонлама тайёргарлик кўрилмоқда. Аввалги йилларда бўлгани каби ҳамма жойда ипатоволиклар методи қўлланилмоқда. Бу метод хўжаликларнинг машина-механизмлари бир жойга тўпланишини кўзда тутади. Ишнинг шундай ташкил этилиши дала—бункер—тайёрлов пункти конвейерининг аниқ-пухта ишлашини таъминлайди.

Колхоз ва совхозларда ҳозирдаёқ 3 мингдан кўпроқ терим—транспорт комплекслари тузилди. Уларнинг составида зарур миқдордаги пахта териш машинаси, кўплаб подборщиклар, кўсак терувчи агрегатлар, транспорт тракторлари, прицеплар бор. Ипатовочи отрядлар ҳосилни жадал суръатлар билан йиғиб-териб олиш имконини беради. Бу йил йиғим-теримда жорий этиш кўзда тутилаётган бошқа илғор методлар ҳам бор. Даставвал бу «Тошкент технологияси» деб аталган метод бўлиб, у ҳар бир даланинг хусусиятларига татбиқан барча моддий ресурслардан ва ишчи кучидан самарали фойдаланишга асослангандир.

Йиғим-терим муддатларини қисқартириш учун машина механизмлар икки сменада меҳнат қилади, механизаторлик курсларини битириб чиққан минглаб ёш механик ҳайдовчилар тажрибали мураббийларга бириктириб қўйилган. Беш йилликнинг биринчи йилида салкам 4 миллион тонна пахтани машиналар ёрдамида териб олиш мўлжалланмоқда.

Бу—юксак маррадир. Бир қанча районларда терим техникасининг ремонти чўзиб юборилганлиги, экинларни парвариш қилиш сусайтириб қўйилганлиги бизни ташвишга солмоқда. Бу ҳосил миқдорини камайтириб юбориши мумкин. Яқинда Ўзбекистонда бўлган қардош пахтакор республикаларнинг ўзаро текшириш бригадалари камчиликларни ҳаққоний кўрсатиб ўтдилар.

Дефолиацияга ҳар томонлама тайёргарлик кўриш — ҳозир қишлоқ меҳнаткашларининг энг муҳим юмушларидан биридир. Машиналарнинг ишлаши учун имконият яратилган шу муҳим операцияни бу йил айниқса қисқа муддатларда юксак сифатли қилиб ўтказиш зарур.

Йиғим-терим ишлари яқинлашиб қолди. Ўзбекистон деҳқонлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездининг қарорларига зарбдор меҳнат билан жавоб қайтариб, белгиланган мақсад сари комил ишонч билан бормоқдалар. Улар бу йил Ватанга 5 миллион 900 минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини қабул қилишган.

МАВСУМНИНГ ЗАРБДОР КУЧИ

М. КАНДАУРОВ,
«Союзмашхлопководство» бирлашмасининг бошлиғи.

ҲОЗИР бирлашмамизга қарашли заводларимизда қизғин кунлар бошланди. Машинасозлар қишлоққа машина ва механизмларни илдам суръатлар билан етказиб бермоқдалар. Терим мавсумининг асосий оғирлигини ана шу машина механизмлар ўз зиммасига олади. «Ташсельмаш» ҳозирдаёқ Ўзбекистон қишлоқ механизаторларига 3300 та пахта териш машинаси, Т—28Х 4М ва ТМЗ—80Х маркали 8150 та трактор, шунингдек пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун 12 мингтадан кўпроқ прицеп жўнатди. «Ташхимсельмаш» заводи бир ярим мингта чанглагич-пуркагич агрегати, «Чирчиксельмаш» заводи эса салкам 1200 та кўрак чувиш машинаси, 750 та кўсак узиш машинаси, ғўзапоя юладиган 1400 та машина етказиб берди. Барча корхоналарнинг коллективлари деҳқонларга техникани III кварталнинг фондлари бўйича муддатидан ўн, йигирма кун барвақт етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

Аммо гап машиналарнинг миқдорини кўпайтиришдагина эмас. Бу йил ишлаб чиқарилаётган агрегатлар аввалгиларига қараганда сифат жиҳатидан ҳам устун туради — улар одатда бақувватроқ, унумлироқ, қулайроқ ва пухтароқдир. Чунончи, пахта териш комбайнларининг қарийб учдан бир қисми янги ХНП—1,8 маркали комбайнлардир. Улар тўкилган пахтани йиғиштириб олувчи пневматик подборщиклар билан, уни хас-чўпдан тозалайдиган ихчам тозалагичлар билан жиҳозланган. Пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун мўлжалланган ва кўп юк ортиладиган янги прицеплар туркуми ҳам шу йилги мавсумда пишиқтирилади Бундай прицеплар ортилаётган пахтани ўзи «шиббалай» олади: пневматик система механизаторга трактордан тушмай бортларини очиш ва ёпиш имконини беради. «Ташхимсельмаш» ОВХ—28 маркали янги чанглагич-пуркагичлар ишлаб чиқара бошлади. Бу машиналар аввалгиларига қараганда икки баравар кучлидир.

Бир қанча қийинчиликлар бартараф этилганида машинасозларнинг куч-ғайратлари яна ҳам кўпроқ самарали бўлур эди. Аммо биз ана шу қийинчиликларни ўз кучимиз билан бартараф эта олмаймиз. Чунончи, «Вторчермет» қуювчиларни хом ашё билан узлуксиз таъминлашни сира ҳам йўлга қўймаяпти. Унинг устига шихтанинг сифати стандартларга мос келмаяпти. Шу сабабли масалан, «Чирчиксельмаш» заводи печларида қуйилмаларнинг ўртача вазни нормадаги 4.6 тонна ўрнига атиги уч-уч ярим тоннани ташкил этмоқда. Тошкент экскаватор заводи тракторсозлардан 600 машина учун орқа ўқ кожухлар тайёрлаб беришдан қарз бўлиб қолди. Бир неча марта қилинган илтимосларига қарамай республика Госснаби корхоналаримиз фондлари бўйича ёғоч тахта ажратиб бермаяпти. Шу сабабли тайёр машиналарни ўраб жойлаштирадиган хеч нарса йўқ.

Лекин ҳар қандай қийинчиликларга қарамай, машинасозлар қишлоқ механизаторларини зарур техника билан муддатидан илгари таъминлашга азму қарор берганлар. Айни вақтда улар оталик тадбирлари катта комплексини амалга оширмоқдалар. Жумладан Тошкент заводлари колхоз ва совхозларга автофургонларга жиҳозланган ғилдираклаб кўчма устахоналар жўнатди. Энг яхши ремонтчи мутахассислар ўрим-йиғим мавсуми айни қизиган пайтда механизаторларга ёрдам бериш учун келиб машиналарнинг услуксиз ишлашини таъминлаб турадилар.

(Давоми учинчи бетда).

«ОҚ ОЛТИН» ВОДИЙСИ МЕҲНАТ АҲЛИ КАТТА СИНОВ АРАФАСИДА

• ПАХТАКОРЛАРГА ҲАММА МАДАДКОР БЎЛАДИ

• ДЕҲҚОНЛАР ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК ҚИЛИШ — ҲАММАНИНГ ИШИ

• БАРЧА МАШИНА ВА МЕХАНИЗМЛАР ИШОНЧЛИ ҚЎЛЛАРДА

• ПАХТА ДАЛАЛАРИДА — НАМУНАЛИ МАИШИЙ ХИЗМАТ

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ. Дўстлик районидаги Ленин номидаги совхоз пахтакорлари бу йил она-Ватанга 16 минг тонна қўриқ «оқ олтин»и армуғон этиш мажбуриятини олишган. Дала гвардиячилари терим мавсумида ишлатиладиган агрегатларни созлашяпти. 162 та терим комбайни, 220 та трактор прицепи билан ремонтдан сифатли чиқарилди. Суратларда: совхознинг донгдор бригадир-механизатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тўлан Дадажонов. (юқорида). Пастда эса илғор механизаторлардан бир группаси мавсумга шайлаб қўйилган агрегатларни кўздан кечиришяпти.

Ш. Алимов, Б. Юсупов фотолари (ЎзТАГ).

МЕҲНАТ РАПОРТИ

Андижон области сабзавоткорлари КПСС XXVI съездининг ва Ўзбекистон Компартияси XX съездининг тарихий қарорларини бажара бориб, давлатга сабзавот сотиш йиллик планини муддатидан илгари, 27 августда бажардилар. Тайёрлов ташкилотларига ва жамоат фондига 115 минг тонна — ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 17 минг тонна кўп сабзавот топширилди ва жўнатилди.

Избоскан, Ленин, Москва, Пахтаобод, Жалолқудуқ, Андижон, Қўрғонтепа районларининг хўжаликлари планининг барвақт бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар. Марҳамат, Хўжаобод районлари хўжаликларининг сабзавоткорлари яхши меҳнат қилдилар.

Область матлубот союзи, Андижон консерва заводи тайёрлов ташкилотларининг ишлари яхши ташкил этилганлиги планнинг муддатидан илгари бажарилишига имкон берди.

Давлатга сабзавот сотиш давом этмоқда. Область сабзавоткорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб кўриб, қўшимча равишда 1500 тонна маҳсулот топширишга аҳд қилдилар.

(ЎзТАГ).

АКТИВ ЙИҒИЛИШИ

ТЕРМИЗ, 31 август. (ЎзТАГ). Бугун Сурхондарё область партия активи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримовнинг КПСС XXVI съезди қарорлари асосида партия ўқувини такомиллаштириш тўғрисида қилган докладини муҳокама этдилар.

Йиғилиш КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида партия ўқувини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорини бажариш борасидаги амалий тадбирларни белгилади.

РЕСПУБЛИКА ДАЛАЛАРИДА

Дефолиация бошланди

Бўка. (Тошкент области). Райондаги «Коммунизм» колхозида далаларга дефолиация қиладиган агрегатлар олиб чиқилди. Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида 60 центнерлик ҳосил учун курашаётган Омон Ҳасанов бригадасида дефолиация биринчи бўлиб бошланди. Бригаданинг барча 80 гектар даласи ерда ишлатиладиган агрегатлар билан дефолиация қилинади. Бу эса дефолиацияни юқори сифатли ўтказиш, химикатлар сарфини анча камайтириш, ғўзага ишлов бериш муддатини қисқартириш имконини беради.

Бригаданинг энг яхши механизатори Ором Ҳасанов дефолиацияни сифатли ўтказмоқда. У агрегатни моҳирлик билан бошқариб, энг мақбул ҳаракат тезлигини таъминлади. Натижада ҳар бир ғўзага зарур миқдорда дори сепилаётир.

Райондаги бошқа бир қанча хўжаликларда ҳам ғўзалар танлаб дефолиация қилина бошлади. Химизаторлар ихтиёрида 70 та пуркагич машина бор. Бу — ўтган йилдагидан 16 та кўпдир. Хўжаликларда ана шу техникадан юксак унумларда фойдаланиш тадбирлари кўрилаётир.

Ҳамма ҳосил машиналарда

Хазорасп районидаги Фрунзе номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети депутати Салой Худойқулиев бошлиқ бригадаси дала шийпонида илғор тажрибани ўрганиш область мактабида навбатдаги машғулот бўлиб ўтди. Донгдор пахтакор областдаги пахтачилик бригадалари раҳбарларига ўз коллективида меҳнат қандай ташкил қилинганлиги ҳақида гапириб берди.

— Бу йил, — дейди Салой Худойқулиев, — бригадамиз аъзолари ўтган йилдаги маррадан ўзиб кетишга қарор қилганлар. 150 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан камида 70 центнердан хирмон кўтаришни мўлжалламоқдамиз. Бу ўтган йилдаги кўрсаткичдан гектар бошига 3,4 центнер кўпдир. Шуни қувонч билан қайд қилиш мумкинки, етиштирилган ҳосилнинг ҳаммаси фақат машиналар билан териб олинади.

Бу йил мўл ҳосил учун кураш йўли машаққатли бўлди. Илғор бригада бошлиғи ишни пахта далаларини реконструкция қилишдан бошлади. Хутордаги 6 та эски уй-жой ва буларга туташиб кетган участкалар тугатилганлиги экин майдонини 18 гектар кенгайтириш имконини берди. Ҳозир бригаданинг бутун майдони 3 та йирик пайкалдан иборат.

Далаларнинг реконструкция қилинганлиги кўкламдаёқ дастлабки самарасини берди. Механизаторлар уруғни атиги бир ярим кун ичида экиб бўлдилар. Шундан кейинги дала ишлари ҳам ўнгай кўчди. Ғўзаларга қўшимча ишлов бериш ва озиқлантириш сифатли олиб борилди.

Бригадада пахта терими мавсумига ҳам пухта ҳозирлик кўрилаётир. Бу ерда пахта териш кампанияси учун олдиндан график ишлаб чиқилди. Пахта терими кўп йиллик синовдан ўтган Ипатово усулида олиб борилади. Шу туфайли бункер-тележка-тайёрлов пункти конвейери деярли кечаю кундуз ишлайди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ТРИПОЛИ. Бу ерда Ливия Жамахирияси билан халқаро бирдамлик конференцияси ўз ишини давом эттирмоқда. Унинг қатнашчилари сўзлаётган нутқларда Америка империализмининг кирдикорларига зарба беришни кучайтириш, унинг мустақил суверен давлатларга қарши агрессив ниятларини яширишга уриниш учун ишлатаётган ёлғон ва туҳмат гапларини доимо фош этиш зарур, деган умумий бир фикр изҳор этилмоқда.

Фаластин миллий кенгашининг раиси Холид ал-Фахум АҚШнинг Ливияга нисбатан иғвогарлик сиёсатини кескин танқид қилди. Қўшма Штатлар, деди у. Ливиянинг суверенитетига ошкора хавф солмоқда ва бу мамлакатдаги ҳамда бутун региондаги аҳволни издан чиқариш учун ўзининг Исроил, Миср ва Судандаги агентларидан фойдаланмоқда.

МАОРИФ ХОДИМЛАРИ АНЖУМАНИ

ПНОМПЕНЬ, 31 август. (ТАСС). Бу ерда Кампучия Халқ Республикаси халқ маорифи ходимларининг иккинчи республика конференцияси ўз ишини тугатди. Конференцияда мамлакатда маориф системасини ривожлантириш яхунлари чиқарилди, янги ўқув йилининг вазифалари муҳокама этилди.

Халқ маорифи ходимларининг куч-ғайратлари социалистик жамият янги кишисини тарбиялашга қаратилиши лозим, деб таъкидлади конференция ёпилишида нутқ сўзлаган КХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Кампучия Миллат мажлисининг Раиси Чеа Сим.

ХАЛҚ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ДЕҲЛИ, 31 август. (ТАСС). Ҳиндистоннинг Уттар-Прадеш штатида аҳоли энг камбағал табақаларининг турмуш шароитларини яхшилаш программаси изчиллик билан амалга оширилмоқда. «Нэшнл геральд» газетасининг хабар қилишича, аҳолисининг сони жиҳатидан энг катта бўлган шу штат ҳукумати қабул қилган тадбирлар натижасида 200 мингга яқин ерсиз деҳқон 1980—81 молия йили давомида ер участкалари олишди. Худди шу давр ичида 20 мингдан кўпроқ арзон уйлар қурилиб, қишлоқ камбағалларига берилди. Уттар-Прадешда саводсизликни тугатиш юзасидан ўтказилаётган кампания доирасида қишлоқ жойларида 9,5 мингта умумий таълим марказлари очилди.

ФЕДЕРАЦИЯ БАЁНОТИ

МЕХИКО. Лотин Америкаси журналистлари федерацияси Парагвай Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Антонио Майдананинг тақдири учун чуқур ташвиш ва безовталик изҳор этади. Парагвай коммунистларининг раҳбари «Эмбоскада» қамоқ лагерида инсон чидаб бўлмайдиган шароитларда ушлаб турилганлиги, унга жисмоний ва маънавий азоб берилаётганлиги тўғрисидаги маълумотлар Парагвай диктаторлик режимининг жасур ватанпарвар жонига қасд қилиш нияти борлигидан жуда очиқ-равшан далолат беради, деди.

(ТАСС, 31 август).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика партия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига етмиш беш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети ҳузуридаги партия комиссиясининг раиси ўртоқ Александр Иванович **Шкуратовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва хўжалик органларида кўп йил самарали ишлаганлиги ҳамда туғилган кунига етмиш беш йил тўлиши муносабати билан республика миқёсидаги пенсионер ўртоқ Николай Михайлович **Гальченкони** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қишлоқ хўжалигида кўп йил самарали ишлаганлиги, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан ўнинчи беш йиллик планларининг, қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишига катта ҳисса қўшганлиги учун ҳамда туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Фарғона область, Ленинград районидаги «Социализм» колхозининг раиси ўртоқ Қўчқор **Собировни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

РЕДАКТОР КОЛОНКАСИ

ОЗОДАЛИК — САЛОМАТЛИК ГАРОВИ

Ҳозир айни пишиқчилик пайти. Бозорлар ва дўконлар ноз-неъматлар билан тўлиб-тошган. Ҳар қадамда тўкин-сочинлик. Халқимиз озодалик — саломатлик гарови деб, бежиз айтмайди. Кўркам ва чиннидай тоза кўча, кварталларни, маҳалла ва хонадонларни, саноат корхоналари ва муассасаларни, дам олиш ва истироҳат боғларини кўриб баҳри-дилингиз яйрайди.

Эътироф этиш керакки, кейинги йилларда республикамизда озодалик ва ободонлаштириш, санитария-гигиена қоидаларини мустаҳкамлаш юзасидан анчагина ибратли ишлар амалга оширилди. Айниқса, медицина ходимлари ва санитария активлари ўз фаолиятларини кучайтириб, тозаликка риоя қилинмаган жойларда турли юқумли хасталиклар авж олиши хавфи туғилиши мумкинлигини кенг оммага тушунтириб бормоқдалар.

Озодалик остонадан бошланади, деган гап бор. Бунинг маъноси шуки, ҳар бир хонадон ва барчамиз озодалик учун курашмоғимиз керак. Аксарият ҳолларда айрим жойларда шундай бўлмаяпти. Баъзи шаҳар ва районларда, маҳалла ва кварталларда, қишлоқ ва посёлкаларда, ҳамиша ҳам тозаликка, покизалик ва саранжом-саришталикка тўла риоя қилиняпти, деб бўлмайди.

Муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган бу масалага айрим шаҳар ва район ижроия комитетлари, уй бошқармалари ва маҳалла комитетлари раҳбарлари, санитария-эпидемиология станцияси ходимлари, бозор ва дўконлар, умумий овқатланиш корхоналари раҳбарлари етарли эътибор бермаётирлар. Оқар сувларнинг ифлосланишига йўл қўйилмоқда. Сув ҳавзаларининг айрим саноат корхоналари ва унинг атрофида яшовчи аҳоли томонидан ифлослантирилишига сира тоқат қилиб бўлмайди. Санитария назорати органлари гигиена қоидаларини бузувчи шахслар ва ташкилотларга нисбатан қаттиқроқ чораларни қўлланишлари керак.

Редакцияга келаётган хатлардан шу нарса маълум бўлмоқдаки, айрим районларда чиқинди ва ахлатлар вақтида олиб чиқиб кетилмайди ёки кўча ва гузарлар супирилмайди, сув сепилмайди. «Автодормехбаза» раҳбарлари эса аҳоли яшаш жойлари ҳавосининг бузилишига асосий сабабчи бўлиб қолаётганликларини чуқур ҳис этмаётирлар.

Ўтган йили «Совет Ўзбекистони» газетасида Тошкент шаҳар Киров районидаги Тимирязев кўчасида ахлат ва чиқиндилар қишин-ёзин уюлиб ётиши қаттиқ танқид қилинган эди. Шундан кейин шаҳар ижрокоми райондаги айрим мутасадди ташкилотлар раҳбарларини тартибга чақириб, озодалик ва ободонлаштириш юзасидан чора-тадбирлар белгилаган эди. Шундан сўнг орадан бир йилча вақт ўтди. Хўш, аҳвол ўзгардими! Йўқ, ўша-ўша ахлат-чиқиндилар кишилар таъбини хира қилиб ётибди. Шу ўринда айтиш керакки, маҳалла комитети активлари, район санитария ходимлари тозаликка риоя қилмаётган айрим шахсларга нисбатан қаттиқ чоралар кўрмаётирлар. Райондаги тегишли ташкилотлар раҳбарларига келсак, улар матбуот сигналларига ҳозиржавоблик кўрсатмаётирлар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек «...матбуотдаги танқидга тузукроқ жавоб беришни ҳамиша ҳам лозим даражада зарур, деб» ҳисобламаётган раҳбар органлари ходимлари учраб турибдики, уларни қаттиқроқ тартибга чақириб қўйишга тўғри келади.

Тозалик-саломатлик гарови экан, бас, бу умум ишига барча бир ёқадан бош чиқариб астойдил киришиши керак. Жамоат жойлари, маҳалла ва гузарлар, квартал ва кўчаларнинг тозалиги, об-ҳавосининг мусаффолиги учун ҳамма жавобгар бўлсин! Аҳоли сиҳат-саломатлиги йўлида хизмат қилишдан ҳам олижаноб ва жонажон иш бўлмаса керак.

ВЬЕТНАМ КИТОБЛАРИ ДЕКАДАСИ

31 август куни Тошкентдаги «Дўстлик» ихтисослашган китоб магазинида Вьетнам Республикаси эълон қилинган куннинг 36 йиллигига бағишлаб вьетнамлик муаллифларнинг китоб декадаси очилди. Вьетнам Социалистик Республикаси сиёсий ва жамоат арбоблари, олимлари ва ёзувчиларининг Совет Иттифоқида нашр этилган юзга яқин китоблари китобхонлар эътиборига ҳавола қилинган.

Кейинги йилларда мамлакатимизда вьетнамлик муаллифларнинг икки юздан кўпроқ китоб ва брошюраси қарийб ўн икки миллион нусхада нашр этилганлиги декадани тантанали очиш маросимида маълум қилинди.

(ЎзТАГ).

Бугун Биринчи сентябрь! Республикамиз мактабларида, ҳунар-техника билим юртларида, техникум ва олий ўқув юртларида тўрт ярим миллиондан ортиқ киши ўқиш бошлайди. Меҳнат ва жамоат фаолияти ҳамма соҳаларининг тараққиёт истиқболи ана шу ёшлар қўлида. Ҳар бир ўқувчи, ҳар бир студент, билим юртларининг ҳар бир талабаси чуқур ва мустаҳкам билим олишига, коммунизм бинокорига хос энг яхши хислат ва фазилатларни ўзига сингдиришига эришиш кўп жиҳатдан педагогларга боғлиқ. Бугунги ўқитувчи кенг билими, бутун фаолияти ва хулқ-атвори, маърифатчи ҳамда пропагандист сифатидаги ижтимоий қиёфаси билан ўқувчиларгагина эмас, балки уларнинг ота-оналари, бутун аҳоли учун ибрат бўлмоқда.

Шу куни ажойиб анъанамизга кўра барча илм масканларида турли авлод вакилларининг завқли учрашувлари, митинг ва пионер линейкалари ўтказилади. Дастлабки дарслар Ватанга, Ленинга, партияга бағишланади. Ҳеч шубҳасиз, бу серзавқ куннинг юксак нашъаси йил бўйи давом этади.

Бугун байрам, айни чоғда ўқув йилининг биринчи иш куни, машғулотларга аниқ амалий маром бахш этиладиган кун. Мана биринчи қўнғироқ чалиняпти. Бу қўнғироқ ҳар бир мактаб ўқувчисига, ҳар бир ёшга чуқур ва пухта билим бериш, уни ҳаётда актив позицияда туришга ўргатиш йўлида, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорлари асосида республикамизда ўқиш, ўқитиш ишлари савиясини янада юксалтириш йўлида янгидан-янги ютуқларга даъват этмоқда.

Тошкент шаҳридаги 422-болалар боғчасининг мана бу очиқ чеҳрали тарбияланувчилари сингари мактаб остонасига илк бор қадам қўйиб, муқаддас «Алифбе» китобини зўр ҳаяжон билан очадиган барча болакаю қизалоқлар шу бугундан билим хазинасини эгаллаш сари катта кураш бошлайдилар.

А. Тўраев фотоси.

БУГУН ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ БОШЛАНАДИ
АССАЛОМ, СЕНТЯБРЬ!

БИЛИМ ВА ҲУНАР — ЭГИЗАК

Бепоён Ватанимизда ёшлар касб танлаши учун, қобилияти, тайёргарлиги, билими, қолаверса ижтимоий эҳтиёжни ҳисобга олган ҳолда муайян ҳунар ва иш билан шуғулланиши учун барча шароит яратилган. Бугунги кунда ҳунар-техника билим юртларини битирган йигит-қизлар халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишламоқдалар. Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг тўхтовсиз ўсишига ҳисса қўшмоқдалар. Шуниси қувончлики, Советлар диёрида ҳунар ўргатиш, бу соҳадаги таълим ҳам бепулдир. Октябрь шарофати билан қўлга киритилган, капитал дунёсида тасаввур этиш ҳам мумкин бўлмаган жуда катта яна бир ютуғимиз бу билим олиб, муайян касбни эгаллаган совет кишисининг ҳеч қачон ишсиз қолмаслигидир. Жонажон партиямиз, социалистик давлатимиз халқ хўжалиги маълумотли, малакали кадрлар билан тўлдириб борилиши ҳақида ғамхўрлик қиладилар.

Биргина бизнинг республикамизда ҳар йили ҳунар-техника билим юртларидан ўн минглаб йигит-қиз катта ҳаётга йўлланма олади. Улар бугунги кунда завод ва фабрикаларда, дала ва фермаларда, қурилишларда, транспортда, бир сўз билан айтганда ёшлик шижоати талаб этиладиган жойларда меҳнат қилмоқдалар. Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-ремонт заводи, Андижон машинасозлик заводи, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик бирлашмаси, Тошкент, Бухоро ва Фарғона тўқимачилик комбинатлари ҳамда кўпгина корхона коллективлари асосан бизнинг системамизда таълим олган ишчилардан иборат. Ҳунар-техника билим юртлари даргоҳидан икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати Турсуной Охунова, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Рисолат Эргашева, Шоймардон Қудратов, Жиянқул Рустамов, Отамурод Худойназаров, Мария Ковалева, Муяссар Барноева, СССР Олий Совети депутати Дилбар Қулматова каби донгдор кишилар етишиб чиқди.

Билим юртларимизда ўқиш истагини билдираётган ёшлар сони йил сайин кўпайиб бормоқда. 8-синфни битирганларнинг ҳар тўрттасидан бири ўрта маълумотни билим юртида олишга мойиллик билдирмоқда. Зеро бунда муайян касб ҳам эгалланади. Ўрта умумий таълим мактабларини битирган йигит-қизларнинг техника билим юртига қабул қилиш кейинги йилларда 4,3 марта кўпайди. Буларнинг ҳаммаси республикамизда ишчилар синфининг муносиб ворисларини етиштириш йил сайин яхшиланаётганидан дарак беради. Ўнинчи беш йиллик мобайнида 500 мингдан ортиқ йигит-қиз ишчи коллективларига биздан йўлланма олдилар. Бу олдинги ўн йил мобайнида тайёрланганидан икки ҳисса кўпдир.

КПСС XXVI съезди бўлиб ўтган тарихий йилда бошланаётган янги ўқув йилида республиканинг 512 та билим юртида 250 мингга яқин йигит-қиз ўқиш бошлайди. Шуларнинг қарийб 96 проценти 280 хил касблардан бирини эгаллаш билан бирга ўрта маълумот ҳақида аттестат ҳам олади.

Ўнинчи беш йиллик мобайнида республикамизда 37 та янги билим юрти комплекси қурилди. 25 та алоҳида ўқув бинолари қайта жиҳозланди. 5 минг ўринли ётоқхона қурилди. Бугунги кунда ҳунар-техника билим юрти очилмаган республикамизда биронта ҳам район қолгани йўқ. Бундай ўқув юртлари Қорақалпоғистон АССР, Самарқанд, Тошкент, Хоразм, Бухоро, Сурхондарё областлари ва Тошкент шаҳрида кейинги йилларда айниқса жадал ривожланди. Табиийки, ўрта таълимга ўтиш билан билим юртларида иш кўпайди, раҳбар ва педагогика коллективларидан ўқув жараёнини қайта ташкил этиш, талабаларнинг таълим ва тарбияси учун масъулиятни ошириш тақозо этилмоқда. Бутун таълим даврига мўлжалланган ўқув-тарбия ишларини комплекс перспектив планлаштириш ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашга, уларга чуқур билим беришга самарали таъсир этмоқда. Педагогика коллективлари ғоявий-сиёсий ишларни ёшларни интернационализм ва ватанпарварлик руҳида, партияга, социалистик Ватанга меҳр-муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялашга йўналтирмоқдалар. Ишлаб чиқариш таълими эса маҳсулот ишлаб чиқаришга асосланмоқда. Бу ҳол талабаларда онглиликни, меҳнат активлигини, гражданлик етуклигини оширишга хизмат қилмоқда. Билим юртларида ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақа тобора кенг авж олмоқда. 1 сентябрдан бошлаб «Коммунистик меҳнат бригадаси резерви бўлган группа» ва «Юксак маданиятли билим юрти» унвонлари учун мусобақа тағин ҳам қизийди. Педагогларимиз касб танлашнинг турли формаларидан моҳирона фойдаланмоқдалар. Ишчи касбларини пропаганда қилиш мақсадида варақалар, плакатлар, билим юрти тўғрисида рисолалар чоп этилмоқда, янги расм-русум ва байрамлар кенг жорий этилмоқда. Бугунги кунда ёш ишчиларга таълим ва тарбия бериш билан қарийб 19 минг ўқитувчи, ишлаб чиқариш таълими мастери ва тарбиячи шуғулланмоқда. Педагог-кадрлар тайёргарлиги даражаси муттасил ошириб борилмоқда.

Ишлаб чиқариш таълими жараёнини такомиллаштириш, ёшларнинг касб тайёргарлиги даражасини ошириш ва малакали ишчи-кадрлар тарбиялаш сифатини яхшилашда ўқув-моддий базаси алоҳида роль ўйнайди. Республика ҳунар-техника билим юртларида 5,5 мингдан ошиқ ўқув кабинети ва лаборатория, мингга яқин устахона бор. 103 қишлоқ билим юртининг ёрдамчи хўжалиги муваффақиятли ишлаб турибди.

Кейинги йилларда пахтачилик, ирригация ва мелиорация, чорвачилик учун кадрлар тайёрлаш кўпайди. Қорақалпоғистон АССРнинг шоликор районлари, Қарши, ва Жиззах чўлларининг ўзлаштирилган зоналарида янги билим юртлари очилмоқда. Йирик корхоналарнинг район марказлари ва кичик шаҳарларда очилаётган филиаллари учун кадрлар тайёрлаш ҳақида ҳам ғамхўрлик қилинмоқда. Ўзбекистон ҳунар-техника билим юртлари талабалари мамлакатимизнинг узоқ районлари меҳнат ресурсларини тўлдириш ишига ҳам муносиб ҳисса қўшмоқда. Бизда таълим олган ёшларни бугунги кунда Нокоратупроқ ўлкани ўзлаштираётганлар сафида кўриш мумкин. Улар «Олимпиада—80» объектларида ҳам муваффақиятли ишладилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ёшларга касб ўргатиш, қаҳрамон ишчилар синфига муносиб ворислар тайёрлаш ҳақида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келадилар. Ўн биринчи беш йилликда ҳам таълимнинг бу системаси янада ривожланади. Буни республикамиз мисолида яққол кўриш мумкин. Шу беш йилликда 850 минг ўқувчи билим юртларига қабул қилинади, корхона, қурилиш, колхоз ва совхозларга 700 минг малакали ишчилар етказиб берилади. Яна 194 та билим юрти очилади. Республика ҳунар-техника билим юртларида малакали ишчилар тайёрлашни КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорлари асосида янада ривожлантириш ва такомиллаштиришнинг аниқ режалари белгилаб олинди. Шуни зўр мамнуният билан қайд этиш керакки, ёш ишчиларга таълим-тарбия бериш ва улар тайёргарлиги даражасини оширишда ҳунар-техника таълими ходимларига маҳаллий партия ва совет органлари, жамоат ташкилотлари жуда катта ёрдам бермоқдалар.

Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини яхши бошладик. Бу йил 125 минг битирувчимиз халқ хўжалигининг турли тармоқларига йўлланма олди. Янги ўқув йилига пухта ҳозирлик кўрилгани туфайли Қорақалпоғистон АССР, барча областлар ва Тошкент шаҳрида ўқувчилар қабул қилиш планлари муваффақиятли бажарилди. 152 минг йигит-қиз бугун ҳунар-техника билим юртига илк марта қадам қўйдилар. Барча билим юртлари ремонтдан чиқарилди, яхшилаб жиҳозланди. Хуллас, биринчи қўнғироққа ҳамма нарса тахт.

КПСС XXVI съезди қарорлари, партия Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатма ва йўл-йўриқларидан келиб чиқадиган вазифаларни бажариш олдимизда турган жуда муҳим маррадир. Ҳунар-техника билим юртларига дадил кириб бораётган йигит-қизлардан умидимиз катта. Ёшларни ғоявий-сиёсий чиниқтириб, ҳаётда асқотадиган билим ва ҳунар билан қуроллантириб, катта ҳаётга йўллаш бизнинг юксак партиявий бурчимиз.

П. ҚАЮМОВ,
Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети раиси.

ОЛИЙ ТАЪЛИМ

БЎЛАЖАК ПЕДАГОГЛАР

Ойбек номидаги Термиз давлат педагогика институти республикамиздаги навқирон илм даргоҳларидан ҳисобланади. Институтда асосан мактаблар учун малакали педагог кадрлар тайёрланади. Ўнинчи беш йиллик мобайнидагина 3,5 мингга яқин ёш ўқитувчи ҳаётга йўлланма олди. Кейинги йилларда институтимизнинг ўқув-моддий базаси анча мустаҳкамланди, педагог кадрлар состави ўсди, фан кабинетлари ҳозирги замон талаблари асосида қайта жиҳозланди, лингафон, фонокабинетлар, химия, физика лабораториялари ташкил қилинди.

Ўтган йиллар мобайнида илмий ишлар соҳасида ҳам анча ютуқлар қўлга киритилди. Олимлар томонидан фаннинг турли актуал соҳалари бўйича монография ва рисолалар, илмий ҳамда илмий-методик характердаги мақолалар эълон қилинди. Институтимиз илмий тавсиялари халқ хўжалигининг турли соҳаларига татбиқ қилиниб, иқтисодий самаралар бермоқда. Сўнгги йилларда студентларни ҳам илмий ишларга жалб қила бошладик. Йигирмадан ортиқ студентимиз республика илмий-назарий конференциясида қатнашиб, фахрли ўринларни эгалладилар.

Кадрлар тайёрлаш сифати кўп жиҳатдан биринчи курсга қабул қилинаётган студентларга боғлиқ. Ректорат, партия ва жамоат ташкилотлари бу ишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Институтимизда ўқиётган йигит-қизлар ҳамда бўлажак студентлар билан олиб бориладиган тарбиявий ишларнинг комплекс плани ишлаб чиқилган. Шунга мувофиқ етук олимларимиз область мактабларида бўлиб, юқори синф ўқувчилари билан учрашадилар, уларни институт, студент-ёшлар ҳаёти билан таништирадилар, ўз мутахассисликлари бўйича лекциялар ўқийдилар. Мактаб ўқувчиларининг фанлар бўйича бўладиган район ва область олимпиадаларида ҳам институтимиз ўқитувчилари актив қатнашиб, ғолибларни олий ўқув юртимизга таклиф қиладилар. Бундай хайрли тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида педагоглик касбига меҳр қўйиб, катта даргоҳимизга келаётган ёшлар сони ортиб бормоқда.

Битирувчилар малакаси йил сайин ортиб бораётганлигини ҳам ана шундай изланишлар самараси деб айтиш мумкин. Бу йилги битирувчилар орасида имтиёзли диплом олганлар кўплиги кишини қувонтиради.

КПСС XXVI съезди қарорларини ўз иш программаси қилиб олган коллективимиз аъзолари бўлажак педагог кадрлар тайёрлашда барча имкониятларни ишга соладилар.

О. ҲАЙИТОВ,
М. Т. Ойбек номидаги Термиз давлат педагогика институти ректори.

ТОНГДАГИ ЎЙЛАР

ЭТЮД

Тонгнинг бир уйғониб қуш уйқусига кетиши азалий одат — зиммасида Қуёшни уйғотишдек вазифа борлиги барибир тинч қўймайди уни. Ўйноқи тонгнинг бундай қилиқларини субҳи козибдан аввал уйғонган билади, холос. Балки ана шу «ёлғон тонг» нури бугун уни ҳам алдагандир. Йўқ, ички ҳаяжон (қўрқув ҳам), масъулиятгина унинг бунчалар эрта уйқусини олиб қочган бўлса эҳтимол.

Эсини танибдики, у шу кунни интиқлик билан кутади. Ҳар гал мактабга, олий ўқув юртига, устозларидан сабоқ олишга, синфдошлари, курсдошларини кўришга ошиқарди. Бу сафар-чи? Кеча ўзига бириктирилган синф ўқувчиларини кўрди, улар билан танишди. Бири-биридан ширин, чеҳралари беғубор уларнинг. Ҳар бирининг ўй-хаёли, орзу-интилиши ўзгача, маъсумона. Ҳар қайсисига ўзига яраша муносабатда бўлиш, кўнглига йўл топиш, дилидагиси, тилидагисини англаш, сезиш керак. Ҳали бамисоли ниҳол болаларнинг дилини равшан этиш қанчалар мушкул бўлса, унга озор етказиш шунчалар осон эканини ким билмайди?!

Ўзининг биринчи марта мактабга бориши жуда қизиқ бўлган. Ўша кезларда ёши олтида эди. Ўқиш бошланиб, тенгқурлари мактабга кетишганда унга чунонам алам қилгандики, ҳар куни йиғлаб уйғонарди. Бўлмади, бешинчи куни уни ойиси ўзи муаллимлик қиладиган мактабга олиб чиқди. Шу бўйи синфдаги болалар қатори дафтарларига ҳар хил шакллар чизиб, «А» «О» деб ўқий бошлади. Ўртоқларидан орқада қолмасликка ҳаракат қилганиданми ё ўзининг уқуви яхшимиди, ишқилиб биринчи синфни нуқул «беш» билан якунлади. «Мақтов қоғози» кўтариб келганда, эркаланиб «катта бўлсам ўқитувчи бўламан» деганида онасининг кўз ёши қилгани ҳануз ёдида. Ўша орзу, истак ушаладиган куннинг тонги отяпти бугун.

Шу дамда ўзининг биринчи муаллимаси Ойша опа Баязитовани эслади. Назарида, ўшанда бошқа ҳечбир ўқитувчи Ойша опачалик яхши эмасдек туюларди. Синфдаги болалардан биронтаси «тўполонни» авжига чиқарса ҳам муаллиманинг чеҳрасидаги табассум, кўзларидаги меҳрли жилмайиш сира ўзгармасди. Секингина, ётиғи билан ширин тилда бир оғизгина гапириб қўя қоларди. Аллақандай сеҳрлимидики ўша гаплар, энг тўполончи болалар ҳам жим бўларди-қоларди. Буларни ўзи ҳам энди эслаяпти. Айтишади-ку болаликдаги энг яхши ёки энг ёмон нарса ёдда қолади деб. Яхши гап барибир яхши-да! Очиғини айтганда, унинг ўзи ҳам устозидан қолишмайди. Табиатан болажон. Бу хислат онасидан ҳам мерос. Юрак хасталиги билан ёруғ дунёдан ёш кўз юмган онасининг хоҳиши ҳам асли шу эди. Қизининг ўзи сингари мураббий бўлишини истарди...

Ана ҳақиқий тонг ҳам ёришяпти. У бугун биринчи дафъа ўзи ўқиган, ойижониси дарс берган жонажон мактабига ўқувчи эмас, ўқитувчи, тарбиячи сифатида боради. Ҳам онасининг, ҳам ўзининг ўрнига дарс беради. Бир пайтлар онаси ўргатганидек биринчи дарсни доҳий В. И. Ленинга бағишлайди. Ўқувчиларни доҳийдек софдил, тўғри сўз бўлишга, яхши ўқишга ундайди. Уларга бир ҳақиқатни — барча нарсанинг боши илм эканлигини албатта тушунтиради. Уни дастлабки кундан пухта эгаллаган киши ҳаётда ҳеч қачон қоқилмайди!

Янги куннинг янги тонги уйғоняпти. Эзгу, самимий, соф ният ва истаклар нурафшон тонг билан юз кўришяпти. Демак, уларнинг бари албатта рўёбга чиқади.

У. ФАЙЗИЕВА.

МАОРИФИМИЗ МАШЪАЛЛАРИ

ТАШАББУСКОР

Шу йил баҳор ойларида редакция топшириғига кўра область ўқитувчилар малакасини ошириш институти ўзбек тили ва адабиёти кабинетининг мудири, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Маҳмудали Муҳиддинов билан учрашишга тўғри келганди. Кабинетда мудирдан ташқари яна уч йигит ўтирар, афтидан, она тили ўқитиш хусусида суҳбат бораётганди.

— Бу ўртоқлар бизнинг ёш ҳамкасбларимиз, — деб таништирди меҳмонларни кабинет мудири ва суҳбатига хулоса ясади, — демак келишдик. Сотволди Абдуллаевнинг дарсини албатта кузатинглар. Унинг барча дарслари очиқ дарс деб эълон қилинган. Бунақаси кам бўлади. Очиғини айтиб қўяқолай: область мактабларида Сотволди Абдуллаевнинг олдига тушадиган методист-ўқитувчи йўқ!

Қишлоқ мактаби ўқитувчиси ҳақида айтилган бу илиқ гаплар бизни Охунбобоев районидаги 5-ўрта мактабга етаклади.

Фарғонадагина эмас, балки республикамизда ҳам моҳир педагог сифатида номи тилга тушган С. Абдуллаев мана, қирқ йилдирки, халқ ўқитувчиси деган номни муқаддас билиб эъзозлаб келмоқда. Шу ўринда бу заҳматкаш педагогнинг серқирра фаолиятидан баъзи мисолларни келтириб ўтишни истардик. С. Абдуллаев 1962 йили Фарғонада биринчи бўлиб мактабларда она тили ва адабиёти кабинетини ташкил этиш ташаббускори сифатида майдонга чиқди. Лекин ташаббус амалга ошиши учун муайян шарт-шароит керак эди. Жумладан, кабинетни зарур ўқув воситалари билан жиҳозлаш талаб этиларди. Педагогнинг булоқдек қайнаб турган ғайрат ва шижоати, топқирлик, изланиш каби фазилатлари бу ишда яна қўл келди. У ўқув кабинети ранг-баранг кўргазмали қуроллар ва бошқа зарур ашёлар билан жиҳозланишига эришди.

Моҳир педагог барча дарсларни кабинетларда ўтказади. Бундай машғулотлар, ғоятда яхши самара бермоқда.

Ташаббуснинг қаноти бор, деб бежиз айтмаганлар. Унинг фан кабинетлари ташкил этиш, новаторларча дарс ўтиш борасидаги ажойиб тажрибаси эндиликда областдаги барча мактаблар ўқитувчиларининг маънавий мулки, юқорида қайд этиб ўтилганидек, унинг барча машғулотлари очиқ дарс бўлиб қолди. У ўз тажрибаларини республика педагогик ўқишлари минбаридан туриб уч марта ўртоқлашди. Бундан бир неча йил муқаддам иттифоқ методик ўқишларида қатнашиб, ўз тажрибаларини ўртоқлашиш бахтига мушарраф бўлган эди. Шу боис 1975 йилда методист-ўқитувчи унвонига сазовор бўлиб, шу унвоннинг биринчи гувоҳномасини олганига ажабланмаса бўлади.

Изланувчан педагог янги ўқув йилида она тили ва адабиёти кабинетларини янада такомиллаштириш масаласини ўртага ташлади. Бу муҳим тадбир педагогик жамоатчиликнинг эътиборини ўзига тортди. Республика ўқитувчилар малакасини ошириш институти ва Т. Н. Қори Ниёзий номли Ўзбекистон педагогика илмий-текшириш институти ҳамкорлигида бу мактабда ана шу масалага бағишланган область ўқитувчиларининг семинар-кенгаши ўтказилди. Республиканинг етакчи тилчи олимлари иштирок этган бу кенгашда новатор педагог ўз тажрибалари билан кенг ўртоқлашди.

Мураббийлик ишини педагогик фаолият билан узвий боғлаб олиб бораётган истеъдодли ўқитувчи Сотволди Абдуллаев жамоат ишларида ҳам фаол иштирок этиб келмоқда.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МИНГ БИР КАСБ БОР ДУНЁДА

ИХЛОС

Трактор рулига ўтирганимга ўттиз йилдан ошмоқда. Бригадага бошчилик қилиш билан бирга бу йил тўрт қаторли агрегатим билан 300 тонна пахта териш мажбуриятини олганман. Совхозимизда бундай юксак марраларни кўзлаётган техника ихлосмандлари жуда кўп.

Ёшлик чоғимдаёқ шу касбни танлаганимдан жуда мамнунман. Чунки механизатор қишлоқда ҳурматли киши ҳисобланади. Хонадонимизда бу касбга ихлос қўйганлар олти киши. Шу жумладан ўғилларим Меликўзи, Абдуқаҳҳор ва Абдурауфлар ҳам механизатор!

Умуман олганда сўнгги йилларда ёшлар орасида механизаторлик касбига бўлган қизиқиш тобора ортаётир. Уч йил муқаддам хўжалигимиз марказида совхоз-техникум очилиб, дастлабки йили 26 нафар ёшлар эзгу истак билан ўқишга кирган эдилар. Бу йил хўжалигимиз ҳамда районимиздан 90 нафар йигит-қиз техникумга қабул қилинди. Шундан 60 нафари техник-механик касбини танлагани бизларни айниқса қувонтирмоқда.

Мана, янги ўқув йили бошланди. Кўплаб ёшларимиз синфхоналарда, аудиторияларда ўз билимларини бойитишга киришдилар. Мен аввало техникага, ҳунар ўрганишга ихлос қўйган йигит-қизларни чин қалбимдан табриклайман. Чунки қаторимизда ёшлар қанча кўп бўлса, деҳқонларимизнинг меҳнати шунчалик енгил бўлаверади.

А. САИДМУРОДОВ.
Боёвут районидаги «Боёвут» совхоз-техникумининг механизатори, СССР Давлат мукофотининг лауреати.

СЎЗ — СЪЕЗД ДЕЛЕГАТИГА

ҚУВОНЧ

Сентябрнинг илк тонги мен, кекса педагог учунгина эмас, балки бутун хонадонимиз учун ҳам ҳақиқий байрам. Оиламиздан олти киши олий маълумотли ўқитувчи: ёш авлодни тарбиялашдек шарафли иш билан машғул. Муаллимлик қилаётганимга қирқ йилдан ошди. Кейинги саккиз йил мобайнида умуртқа суяк касалликлари билан оғриган болаларни даволовчи махсус мактаб-интернатда ишлаяпман. Бу ерда касалманд болаларга малакали медицина ёрдами билан бирга тўлиқсиз ўрта маълумот ҳам берилади.

Интернатимизда саккиз синф ҳажмида маълумот олиб, оғир дарддан фориғ бўлганларнинг кўча-кўйда, тенгдошлари билан бир сафда кетаётганларини кўриб ниҳоятда севинаман.

Бу галги ўқув йили Ўзбекистон ўқитувчиларининг навбатдаги олтинчи съездига катта тараддуд кўрилаётган кунларда бошланяпти. Мен Бутуниттифоқ ўқитувчиларининг III съездида, республика ўқитувчиларининг иккинчи—бешинчи анжуманларида делегат сифатида қатнашганман. Куни кеча менга яна катта ишонч билдиришиб, республика маорифчиларининг съездига делегат қилиб сайлашди. Одатдагидек бу анжуманимиз ҳам ёш авлодни тарбиялаш йўлида олиб бораётган ишларимизнинг кўриги, тўпланган тажрибаларни оммалаштириш мактаби, маорифимиз ишини янада юксак поғонага кўтаришда муҳим босқич бўлишига ишончим комил.

А. МИРЗАКАРИМОВ,
Уйчи районидаги 2-сон махсус мактаб-интернат директори, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.

ҲУНАРЛИНИНГ ҚЎЛИ ГУЛ

ФАХР

Бизнинг техникум Автоном республикадаги тўнғич билим юртларидан ҳисобланади. Бу даргоҳда билим олиб, ҳунар эгаллаган йигит-қизлар бугунги кунда Қорақалпоғистон колхоз ва совхозларидагина эмас, қўшни Хоразм ва Тошовуз областлари, шунингдек Қозоғистон ССРнинг қатор областларида ҳам самарали меҳнат қилмоқдалар.

Ёшларга чуқур билим бериш учун мураббий ўз устида тинмай ишлаши, педагогика ва методикадаги янгиликларни кузатиб бориши зарур, техникум ўқитувчилари махсус курсларда ўқиб, малака ошириб қайтдилар. Педагогларимиз бу йил Москва, Ленинград, Киев, Харьков, Тошкент, Олмаота, Самарқанд шаҳарларида ташкил қилинган курсларда таълим олдилар.

Техникум қошидаги ўқув хўжалигида талабалар ўқитувчилар ёрдамида пахта, маккажўхори, беда, сабзавот, қовун-тарвуз ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экиб парвариш қилишади. Чорвачилик фермамиз ветеринария бўлимининг асосий базаси бўлиб қолган.

Ўтган ўқув йилида бизда 60 агроном, 20 техник-электромеханик, 55 ветеринария фельдшери, 155 бухгалтер тайёрланди. Янги ўқув йилида районлардан, кўпроқ олисдаги колхоз ва совхозлардан ёшлар қабул қилишга алоҳида эътибор бердик. Ҳозир кундузги бўлимда 700, сиртқида 500 йигит-қиз таълим олмоқда.

Жонажон партиямиз кўрсатмалари асосида билимдон, етук мутахассислар тайёрлашдек улкан вазифани бажаришга бундан буён ҳам муносиб ҳисса қўшаверамиз.

С. ҚУРБОНИЁЗОВ,
Нукус қишлоқ хўжалик техникумининг директори.

БИЗ — ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТЛАРМИЗ

МОСКВАДА ЎҚИЙМАН

Ҳеч қачон биринчи сентябрни шу йилгидек ҳаяжон билан кутмаган бўлсам керак. Ахир бу гал уни Москвада, Бауман номли олий техника билим юртида қаршиламоқдаман. Мактабни битириб, олтин медаль олганимда ҳам, Тошкент политехника институтида математикадан кириш имтиҳонидан ёзган ишим «аъло» баҳоланганида ҳам бундай бўлади деб ўйламагандим.

Кечагина Тошкентнинг Бешёғоч даҳасидаги 90-мактабда ўқирдим. Бугун эса мамлакатимиз байроқдор техник олий ўқув юртининг студентиман. Бу йил бутун республикамиздан бир ўзимни шу даргоҳда ўқишга тавсия қилишибди. Бу жуда зўр ишонч. Номи бутун жаҳонга машҳур олимлар, космонавтлар етишиб чиққан ана шу қутлуғ даргоҳда бу ишончни оқлаш шарт. Оиламизнинг каттаси, тўнғич ўғил эмасманми, ойим, укам Дилмурод, сингилларим Дилдора ва Дурдоналар менга жуда эътиқод қўйишган. Ўқишда табиийки, қийинчиликлар бўлиши мумкин — уларни енгишда ана шу нарса менга қанот бўлади.

Физикага жуда қизиқаман. Шу боис ярим ўтказгичли электровакуум приборлар инженерлиги ихтисослигини танладим. Ўқув йилининг бошларида қизиқиш ҳамиша катта бўлади. Олий билим юртини тугатгунга қадар уни сақлаб қолиш керак. Бундай қилмаслик ҳам мумкин эмас.

Л. КАРИМОВ,
Бауман номли Москва олий техника билим юртининг инженерлик-физика факультетининг биринчи курс студенти.

КАТТА СИНОВ АРАФАСИДА

БЕШ ЙИЛЛИК БИРИНЧИ ЙИЛИ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ШАЙ БЎЛИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

(Боши биринчи бетда).

БИР МИНУТ ҲАМ БЕКОР ТУРИШ ЙЎҚ

Т. ФАЙЗИЕВ,
Ўзбекистон ССР «Госкомсельхозтехника»си раисининг ўринбосари

ТЕХНИКАНИНГ ҳаммаси аниқ пухта ишлаши учун, ҳосил нобудгарчилигига йўл қўйилмаслиги учун йиғим-терим комплексидаги барча механизмларга намунали хизмат кўрсатилишини йўлга қўйиш керак. «Госкомсельхозтехника» коллективларининг куч-ғайратлари ҳам худди шунга қаратилгандир. Район бирлашмаларида тузилган 650 та ремонт звеноси терим—транспорт отрядлари составига қўшилади. Ана шу звенолар салкам 17 мингта — жами пахта териш машиналарининг қарийб ярмига хизмат кўрсатишни ўз зиммасига олади. 650 тага яқин кўчма устахона терим конвейерининг аниқ пухта ишлашини таъминлайди. Юзлаб созловчи мастерлар, слесарлар, шофёрлар, пайвандчилар йил бўйи смена билан навбатчилик қилишга тайёрдирлар. «Госкомсельхозтехника»нинг ремонт корхоналари икки сменада ишлашга ўтади. Пахта ортилган трактор поездларининг тўхтовсиз ҳаракат қилиши учун тайёрлов пунктлари ҳузурида техника хизмати кўрсатувчи 111 та доимий постларни ташкил қилиш планлаштирилмоқда. Ремонт звеноларининг ҳаммаси механизмларнинг техник ҳолатини текшириш ва нуқсонларни тезлик билан пайқаб олиш учун диагностика приборлари билан таъминланган.

Ҳозир бизнинг корхоналаримизда пахта териш техникаси ремонти ниҳоясига етай деб қолди. Бу йил техникага хизмат кўрсатишнинг ўзини оқлаган илғор формаси — район алмашлаш пунктлари орқали запас қисмлар билан гарантияланган ҳолда таъминлаш формаси кенг жорий этилади. Иш шундай ташкил этилганида детални тезда алмаштириб олиш учун механик ҳайдовчининг яқин орадаги ремонт бўлинмаси билан алоқа боғлаши кифоя қилади. Ана шу ремонт бўлинмаси алмаштириш пунктига радио орқали буюртма беради. У ердан эса зарур нарсаларнинг ҳаммаси тўппа-тўғри далага етказиб берилади.

Механизатор кадрлар тайёрлаш учун ҳам кўпгина ишлар қилинди. Район бирлашмалари ҳузуридаги ўқув комбинатлари ва курсларини битириб чиққан 8500 киши хўжаликларга келишди. Бу бултургидан анча кўпдир. Булардан ташқари 14 минг шофёр, слесарь, механик, пайвандчи малакани ошириш қисқа муддатли курсларида ўқишни тугалламоқда. «Оқ олтин» йиғим-терими бошлангунга қадар районлараро текширишни ўтказиш — ремонт звеноларининг, кўчма устахоналарнинг, агрегатларнинг тайёрлигини узил-кесил аниқлаб олиш кўзда тутилмоқда.

«Сельхозтехника»нинг барча меҳнаткашлари, тармоқ раҳбарлари ҳали зарур ишларни ҳаммаси бажарилди, деб бўлмаслигини, вақт эса жуда оз қолганлигини англайдилар. Беш йиллик биринчи йили мўл ҳосилини ҳар жиҳатдан шай бўлиб кутиб олмоқ учун бутун кучимизни сарфлаймиз.

ПАХТА КАРВОНЛАРИГА КЕНГ ЙЎЛ

В. УСМОНОВ,
Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министри

ТЕРИМ мавсумига тайёргарлик кўриш пахтачилар учун ҳамиша тармоқни такомиллаштириш, иш самарадорлигини ва сифатини ошириш йўлида босилган янги бир қадам бўлади. Бу сафар ҳам биз республиканинг ҳамма тайёрлов пунктларида деҳқонлар йиғим-теримнинг долзарб кунларида йиллик планнинг 10 процентигача ҳосил топширишларига имкон берадиган шароитлар яратиш вазифасини илк бор ўз олдимизга қўйдик.

Ҳозир Ўзбекистонда 500 тадан кўп тайёрлов пункти бор. Буларнинг ҳаммаси пахтани қабул қилишга тахт қилиб қўйилди. Ҳамма хирмон майдонлари ремонтдан чиқарилди ва брезентлар билан таъминланди, пахта сақланадиган қўшимча майдонлар ишга туширилди.

Пахтани тўхтовсиз бир маромда қабул қилиб олиш учун кўп иш бажарилди. Транспортерлар, трактор ва прицеплар, нарвон ва вентиляторлар ремонтдан чиқарилди. Лаборатория приборлари ва тош-торози созлаб қўйилди. Бу йил илк бор янги серунум транспортерлар кенг кўламда қўлланилади. Улар бир соатда 30 тонна пахтани хирмонга кўтаради. Бундай транспортерлар пахта тушириб, хирмон қилишни анча тезлаштирувчи қабул қурилмалари билан комплекс ҳолда ўрнатилмоқда.

Деҳқонларнинг юқори сорт пахта топширишдан манфаатдорликларини ошириш учун пахтанинг сифатига бригадама-бригада баҳо бериш методидан кенг фойдаланмоқчимиз. Бу йил 124 та тайёрлов пункти ана шу принцип асосида ишлайди. 230 тадан кўп хўжалик билан янгича ҳисоб-китоб шакли йўлга қўйилмоқда. Бунинг учун тайёрлов пунктларида лаборатория приборларини кўпайтириш, пахта қабул қилиб олувчилар сонини ҳам ошириш керак бўлди. Лекин биз бу харажатлар қопланишига кўзимиз етиб, маблағни бемалол сарфлай бердик. Чунки пировард натижада деҳқонларнинг сифат учун масъулияти ошади, тайёрланаётган пахтанинг сорти, бинобарин толанинг сифати ҳам яхшиланади.

Барча тайёргарлик ишлари тўқимачилик хом ашёсини янада яхшилаш, толанинг йигирув хоссаларини сақлашни мақсад қилиб қўйган. Бу ишлар КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорлари асосида соҳани қайта қуроллантириш комплекс плани асосида олиб борилмоқда. Жумладан шу планга мувофиқ яна 30 та қуритиш цехи барпо этилди. Эндиликда республикада бундай цехлар сони 400 тадан ошиб кетди.

Пахтани нобуд бўлишини камайтириш ва тола сифатини яхшилаш йўлида қўйилган бошқа бир муҳим қадам — бостирмали омборлар қуришдан иборат бўлди. Бундай омборларни қуриш каттагина харажат талаб қилади албатта. Лекин бу маблағлар юк ортиш-тушириш ишларини юксак даражада механизациялашда, пахтанинг нобуд бўлишини камайтиришда ёрдам беради. Ҳозир 34 та бостирмали омборимиз бор. Буни кўп деб бўлмайди. Омборларни тезроқ қуриш учун кучли қурилиш базаси керак.

Пахтани қайта ишлаш технологиясининг ўзида ҳам муҳим ўзгаришлар рўй берди. Заводларда юксак самарали поток линиялар жорий этиляпти, уларда принципиал янги машина-ускуналардан фойдаланилган: уларнинг автоматлашиш даражаси анча юқори, хизмат кўрсатиш шароитлари яхши пахтани тозалаш жараёнини нечоғлик бўлганлигига қараб ўзгартириб турилади.

Ўзбекистон пахтачилари деҳқонларнинг фидокорона меҳнатлари билан етиштирилган мўл ҳосилни сўнгги граммигача сақлаб, қайта ишлаш учун ҳамма ишларни қиладилар.

ПАХТА КАРВОНЛАРИ УЧУН ЁҚИЛҒИ

В. А. ҲАМИДОВ
Ўзбекистон ССР Нефть маҳсулотлари билан таъминлаш давлат комитетининг раиси

ТЕРИМ мавсумида биз — нефть таъминоти ходимларини ҳам қизғин ишлар кутмоқда. Тармоқ корхоналарида колхоз ва совхозларнинг механизаторлари, автохўжаликларнинг ҳайдовчиларига бехтўхтов ишлаш учун шарт-шароит яратишни асосий мақсад қилиб қўйган тадбирлар комплекси бажарилди.

Жиззах ва Сурхондарё областларининг чўлқуварлари шу тадбирларнинг натижаларини биринчи бўлиб сезадилар. Бу йил Дўстлик ва Жарқўрғонда иккита кучли нефть базаси фойдаланишга топширилди. Биз айни шу шаҳарларда корхоналар қуриб, меҳнат ресурслари кам, ҳар бир ишчи алоҳида ҳисобда турган жойларда техникани ёқилғи билан таъминлашни енгиллаштириш ҳаракатида бўлдик. Бензин қуядиган станцияларнинг кўпайиб бораётганлиги ёқилғи запасларини истеъмолчиларга мумкин қадар яқинлаштиришимизда ёрдам бермоқда. Шу йилнинг бошидан бери ўнта шундай пункт фойдаланишга топширилди. Бутун ўн биринчи беш йилликда шунча пункт очиш мўлжалланган эди. Пировардида республикадаги ҳар бир районни бензин станцияси билан таъминлаш вазифа қилиб қўйилган.

Йиғим-теримнинг биринчи кунларидан бошлаб бензин қуювчи кўча станциялар ўзининг одатдаги маршрутини ўзгартиради. Биз йиғим-теримнинг асосий транспорт алоқаларини олдиндан ўрганиб чиқиб, кўпчилик пахта карвонлари йиғиладиган «чорраҳаларни» аниқлаб қўйдик. Ҳозирнинг ўзидаёқ 196 та кўчма станциямиз учун ўзининг «таъсир доираси» белгилаб қўйилди.

Бензин ташийдиган ҳамма машиналар, стационар нефть базалари капитал ремонтдан чиқарилди. Корхоналарда пайдо бўлган кўпгина янгиликлар хўжаликларнинг анча тез нефть маҳсулотлари олиб туришларида ёрдам беради. Цистерналарга автомат тарзда бензин қўйиш системаси шулар жумласидан бўлиб, ҳайдовчи кнопкани босса ёқилғи тушурилаверади. Барча бензин станциялари олисдан туриб бошқаришга ўтказилди. Бу нарса транспорт воситаларининг навбатда туриб қолишини камайтиришда ёрдам беради.

Комитет корхоналари йиғим-теримга тайёргарлик кўриб, зарур ёқилғи запасини ғамлаб қўйдилар: нефть базаларида ўн минглаб тонна автобензин ва дизель ёнилғиси тўпланди. Бу оз бўлмасада эҳтиёж тўла-тўкис қондирилди, деб бўлмайди. Бунга сабаб — Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи бензин юбориш графигини муттасил бузиб келмоқда. Йил бошидан бери бу корхонадан 13 минг тоннадан кўп А—76 маркали бензин ололмадик. Ҳолбуки бу миқдор республикадаги ҳамма совхоз ва колхозларнинг машиналарига бир неча кунга етган бўлур эди.

Тармоғимиз меҳнаткашлари бу йилги ҳосил тақдири учун масъулиятни яхши сезадилар. Улар деҳқонларни бензин, қора мой, дизель ёнилғи билан бетўхтов таъминлайдилар.

МУСОБАҚАДА КИМ ҒОЛИБ ЧИҚАДИ?

М. Р. РАЗЗОҚОВ
Қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи республика комитетининг раиси

КАСАБА союз ташкилотларимиздаги аъзолар 2 миллион кишидан ошади. Ҳосилни йиғиб-терадиганлар шу кишилардир. Хўш ким яхшироқ, самаралироқ ишлаб, бошқаларга ўрнак кўрсата олади? Механизаторлар ва теримчилар социалистик мусобақасининг шартлари ишлаб чиқилиб бўлди. Терим илғорларини маънавий ва моддий рағбатлантириш тадбирлари белгилаб чиқилди. Мусобақа ғолибларига топшириладиган вимпеллар ва қимматли совғалар тайёрлаб қўйилди. Мукофотлар тўғридан-тўғри даланинг ўзида, иш жойида, бригада, звено ва терим отряди коллективининг кўз ўнгида берилади.

Социалистик мусобақани ташкил этиш такомиллаштириб борилмоқда. Биз бригада касаба союз ташкилотларининг иш якуни ҳар куни чиқариб турилишига эришамиз. Якунларнинг ошкора бўлишига катта аҳамият бериляпти: кўпчилик дала шийпонларида стендлар ўрнатилган бўлиб уларда иш куни якунлари акс эттириб борилади, сменадан сўнг энг яхши механик-ҳайдовчи шарафига меҳнат шоншуҳрат байроғи кўтарилади. Масалан, Андижон областидаги «Ленинчи» совхозида, бошқа кўп хўжаликларда иш шундай ташкил қилинади.

Бултурги йиллар сингари бригадалар, участкалар ва бўлимларда дала шийпонлари кўрик-конкурслари ташкил қилинди. Касаба союз активлари, хўжалик раҳбарларининг куч-ғайратларини пахтакорларнинг дам олиш шароитлари ва маданий ҳордиқ чиқаришларини доимо яхшилаб боришга қаратяпмиз. Бутун мавсум мобайнида касаба союз ташкилотлари соғломлаштириш пунктларининг ишини назоратга олиб, ҳар бир механизатор ўз вақтида медицина кўригидан ўтиб туришини кузатиб борадилар.

Ҳозироқ шуни мамнуният билан айтиш мумкинки, хўжаликларнинг қарийб ҳамма раҳбарлари касаба союз комитетларининг қарорини бажарди — дала шийпонлари радиолаштирилди, уларнинг кўпчилигида телевизорлар ўрнатилди. Бутун мавсум мобайнида бу ерга янги газета ва журналлар келтириб турилади. Қашқадарё областидаги Акмал Икромов номли совхозда, Жиззах районидаги Алишер Навоий номли колхозда, Бухоро область Пешку районидаги «Ўзбекистон» колхозида ва бошқа кўп хўжаликларда теримга жуда яхши тайёрланган шинам дала шийпонларини кўриш мумкин. Юқорида айтилган «Ленинчи» совхозида ҳам касаба союз активлари механизаторларнинг маиший турмушини яхшилаш учун куч-қувватларини аямайдилар. Уларнинг ташаббуси билан дала шийпонларида шинам дам олиш хоналари жиҳозланди, ёрдамчи хўжалик барпо этилиб, унда чорва моллари боқилмоқда. Қўйингчи, пахтакорларнинг дастурхонидан шу ернинг ўзида етиштирилган янги сут ва тухум, гўшт ва балиқ аримайди.

Хотин-қизларни теримга жалб қилиш учун касаба союз ташкилотларининг жонбозликлари билан юзлаб мавсумий болалар боғчалари ва яслилари очилади.

Касаба союз оммавий-маданий комиссияларининг ҳам юмушлари кўп. Улар махсус программалар билан бадиий ҳаваскорлик коллективларини, агитбригадаларни мавсумга тайёрламоқдалар.

Балиқчи районидаги «Правда» колхози пахтакорлари съездлар йилида 800 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Далалар, устахоналарда пахта теримига пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Шу кунларда ҳамма пахтакорлар хизматида. Суратларда: 1. Почтальон Сайфиддин Душаев дала шийпонига газета-журналлар келтирди. 2. Марказий район касалхонаси врачи Мавлудахон Баёзова ва ҳамшира Муборак Убайдуллаева пахтакорлар хизматида. 3. Дўстлик районидаги Ленин номли совхозда эркатойлар ҳамиша ардоқда. Яқинда 140 ўринли боғча фойдаланишга топширилди. Эркатойлар боғчада.

А. Мирзажонов, Ш. Алимов, Б. Юсупов фотолари (ЎзТАГ).

ВРАЧ ВА ҲАМШИРАНИНГ ҲИССАСИ

А. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри

ТЕРИМ мавсумида дала шийпонларига 150 та ихтисослаштирилган кўчма амбулаториялар юборамиз. Уларнинг чаққон ва яхши ишлашлари кишиларнинг соғлиғини сақлашда ёрдам беради, механизаторлар ва теримчилар иш унумига самарали таъсир кўрсатади.

Кўчма амбулаториялар зарур асбоб-ускуна, дори-дармон билан таъминланган, зарурати бўлса шу ернинг ўзида экспресс-анализ қилиш, биринчи ёрдам кўрсатиш мумкин. Саломатлик хизмати штаблари — марказий район касалхоналари ва кўчма амбулаторияларнинг ҳаракат графикларини тасдиқлаб чиқди. Поликлиникалар, қишлоқ участка касалхоналари, фельдшерлик, акушерлик пунктлари ва бошқа соғлиқни сақлаш муассасаларига янги медицина асбоб-ускуналари, зарур дори-дармонлар элтиб берилди.

Оналари далада ишлайдиган болалар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилинади. Дала шийпонларида, қишлоқларда мавсумий болалар боғчалари ва яслилари барпо этилмоқда. Ҳар бир шундай муассасада ҳамшира навбатчилик қилади.

Терим мавсумида қишлоққа қўшимча медик кадрлар керак бўлади. Ана шу борада медицина институтларидан ёрдам кутяпмиз. Эртанги врачлар — юзлаб юқори курс студентлари тажрибали мутахассислар билан бирга беморларни қабул қиладилар, уларга биринчи ёрдам кўрсатадилар, дала шийпонларини текшириб чиқадилар, санитария тадбир-чораларини ўтказадилар.

Олий мактаблар ва илмий-тадқиқот институтларининг, республика ва область соғлиқни сақлаш муассасаларининг етакчи мутахассисларидан иборат консультация группалари тузилди. Улар ихтиёрида бўлган самолётлар ва вертолётлар зарурати туғилиши биланоқ шошилинч малакали ёрдам кўрсатиш учун учиб кетишга ҳамиша тайёр туради.

Шу кунларда медикларнинг ҳам юмушлари кўпайган. Ҳар бир механизаторда индивидуал антечка борми? Пахтакорларга бериладиган иссиқ овқат қандай ташкил этиляпти? Мавсумий яслилар ҳамма ерда ҳам ишга тахт қилиб қўйилганми? Ичимлик сув таъминоти қандай йўлга қўйилган? Мана шу юмушлар — мураккаб профилактик тадбирлар комплексининг таркибий қисмларидир. Совет соғлиқни сақлаш системаси эришган ютуқлар тўғрисида, гигиена-санитариянинг турли проблемалари, қасалликларнинг олдини олиш тўғрисида лекциялар ўқиш ва суҳбатлар ўтказиш ҳам ана шу мақсадга хизмат қилади. Қишлоққа 500 тадан кўп лекторлар группаси юборилади. Ҳар бир область хўжаликларида агитация-санитария машинаси — кўчма киноси, радиоузели, кўргазмалари бўлган клуб қатнаб туради.

МАГАЗИН БРИГАДАГА ЙЎЛ ОЛАДИ

Г. ВОЛКОВ,
Ўзбекбирлашув правлениеси раисининг ўринбосари.

РЕСПУБЛИКА қишлоқ кооператорларининг кўп минг кишилик армияси беш йилликнинг биринчи йилида зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришда пахтакорларга ёрдам бериш ҳаракатида. Терим муваффақияти далада деҳқонларга хизмат кўрсатишни қандай ташкил этишимизга кўп жиҳатдан боғлиқ. Ўзбекбирлашувда тузилган штаб терим кампанияси даврида матлубот кооперацияси бўлимлари фаолиятига раҳбарлик қилади. Ҳар бир кооперация ташкилоти учун терим мавсумида қишлоқ харидорларининг талабларини назарда тутган ҳолда саноат моллари ва озиқ-овқат маҳсулотлари келтириш ҳамда жамғариш юзасидан конкрет топшириқлар белгилаб чиқилди. Ўз-ўзига хизмат кўрсатиш, олдиндан буюртмалар қабул қилиш каби самарали савдо-сотиқ формаларидан фойдаланиш кенгайтирилади.

Ҳозир барча қишлоқ кооперативларида моддий-техника базалари ва кадрларнинг далада оммавий савдо қилишга тайёргарлигини текшириш тугамоқда. Дўконларнинг очилиб-ёпилиш вақти теримчилар бўш вақтларида харид этишларига имкон берадиган бўлиши учун 20 мингтадан кўп савдо корхоналари ўз иш графигини ўзгартиради.

Терим чоғида 1700 автомагазин далага чиқади. Дала шийпонларида сотувчисиз 5.600 дўкон жиҳозланиб бўлмоқда. Дала шийпонлари учун бадиий ва сиёсий адабиёт, фан, қишлоқ хўжалик, техника масалаларига доир китоблардан иборат 10.200 кутубхона комплектланди. Пахта терим кампаниясининг илғорлари учун харидоргир моллардан иборат 300 мингта махсус совғалар тайёрлаб қўйилди.

Терим мавсумида пахта тайёрлаш пунктлари ҳузуридаги ошхоналар тармоклари кенгайтирилади, уларнинг хизмат кўрсатиш фаолияти кучайтирилади, иссиқ овқат, кўпроқ миллий овқатни туну-кун тайёрлаш ташкил этилади. Пахтакорларнинг иш жойларига кўчма буфетлар муттасил қатнаб туради.

ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИ ЯНАДА ЯХШИЛАЙМИЗ

А. И. БРОДОВА,
Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри

МАИШИЙ хизмат кўрсатиш ходимлари ўз олдиларига пахта йиғим-терилининг долзарб кунларида далаларнинг меҳнаткашларини кўпгина хўжалик ташвишларидан халос этишни мақсад қилиб қўйдилар. Пахтакорларга хизмат кўрсатиш тадбирлари планида асосий эътибор бевосита дала шийпонларида хизмат кўрсатишга қаратилади. Шу мақсадда ҳамма районларда комплекс кўчма бригадалар тузилган бўлиб, булар составига сартарош, фотограф, кийим-кечак ва пойабзал тикиш ҳамда ремонт қилиш, кийим-кечакни ювиб бериш ва химиявий йўл билан тозалаш учун буюртмалар қабул қиладиган ходим, радио ва телевизион аппаратларни ҳамда рўзғорда ишлатиладиган мураккаб техникани ремонт қиладиган уста киради. Бундай бригадалар уч юздан кўпроқ бўлади. Улар ихтиёрига транспорт воситалари ва тегишли асбоб-ускуналар бериб қўйилган, қатнов графиклари маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари билан келишиб олинган.

Бу йил республиканинг қишлоқ районларида маиший хизмат кўрсатиш ҳажми қарийб 15 миллион сўмлиқ, яъни 10 процентдан зиёд кўпайтирилади. Бундай ўсишга асосан пахта териш кампанияси қатнашчиларига хизмат кўрсатишни яхшилаш ҳисобига эришилади. Кўрпа-ёстиқ, коржома ва турли пойабзаллар тикиш иши хизмат кўрсатишнинг анъанавий турларига киради.

Доимий устахоналар, маиший хизмат кўрсатиш уйлари, ательелар, қабул пунктлари комплекси ва бошқа корхоналарнинг (Ўзбекистон колхоз ва совхозларида буларнинг сони ўн мингдан кўпроқдир) иш режими дала меҳнаткашларига қулай бўлиши учун ўзгартирилади: улар бу ерга эрталаб ёки кечқурун келишлари мумкин бўлади.

САНЪАТ ХОДИМЛАРИ—ПАХТАКОРЛАРГА

З. ЙЎЛДОШЕВ,
Ўзбекистон ССР маданият министрининг ўринбосари

РЕСПУБЛИКА Маданият министрлиги пахтакорларга хизмат кўрсатиш графигини ишлаб чиқди. Республикадаги 39 та театр-томоша корхоналари, юзлаб бадиий ҳаваскорлик коллективлар, кутубхоналар учун пахта йиғим-терими даврида дала шийпонлари, қишлоқ маданият уйлари асосий иш жойларига айланади.

Ҳамза номидаги Давлат академик театри анъанага мувофиқ пахтакорлар билан учрашувни биринчи бўлиб бошлади. Республикадаги энг кекса театр яқиндагина Қашқадарё области чўлқуварлари ҳузурида бўлди, ҳозир эса Жиззах даштини ўзлаштирувчиларга маданий хизмат кўрсатмоқда. Театр коллективи қишлоқ меҳнаткашлари билан ўз учрашувларини ноябрь ойида Тошкент областида тамомлайди.

Алишер Навоий номли театр планида пахтакорлар билан 20 учрашув ўтказиш кўзда тутилган. Далалар меҳнаткашлари «Тоҳир ва Зуҳра» опера-балетини, «Петр—1» операсини, «Севги ҳақида қисса» балетини, концерт программаларини кўрадилар.

Ҳар бир театр коллективи деҳқонларга бағишланган, ғалла ва пахта етиштираётган, дашт ва биёбонларда отарларни боқаётган кишилар ҳақида ҳикоя қилувчи постановкани репертуарга киритишни ўз бурчи деб ҳисоблайди.

Давлат филармониясининг ансамбллари, концерт бригадалари, область филармониясининг коллективлари, «Ўзбекконцерт» артистлари пахтакорлар ҳузурига жўнаб кетдилар. Машҳур «Шодлик» ансамбли Андижон, Сурхондарё, Самарқанд, Қашқадарё областларида бўлади. «Ялла» ансамбли Бухоро ва Самарқанд области дала меҳнаткашларига концертлар қўйиб беради. Жиззахликлар «Наво» ансамблининг артистлари билан учрашадилар.

Қардош республикалардан келадиган артистлар ҳам пахта терими кампаниясида иштирок этадилар. Жумладан, Россия Федерациясидан «Колибир», «Венец», «Друзья», «Слайда» ансамбллари Ўзбекистон далаларига келади. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари, агитбригадалар, автоклублар, кутубхоналар, кўчма кинолар, автомузейлар пахтакорлар ҳузурига тез-тез бориб турадилар. Андижон областидан «Андижон полкаси», «Армуғон», «Наврўз», Шаҳрисабз районидаги Ленин номли колхоздан «Шодиёна», Қамаши районидаги маданият уйининг «Бўстон», Яккабоғ маданият уйининг «Феруза» сингари халқ ансамбллари ва кўпгина бошқа ансамблларнинг концертлари меҳнаткашларга ғоят манзур бўлмоқда.

«Пахта» автопоезди яқинда сафарга жўнайди. Унинг пассажирлари лекторлар, рассомлар, фотосурат усталари, кутубхоначилар, артистлардан иборат. 400 дан кўпроқ автоклуб ва кутубхоналар ана шу поезднинг йўлдошлари бўлади. Улар далалар ва дала шийпонлари бўйлаб кўп километр йўл босадилар, ҳар бир бригадада бўладилар.

«Қишлоқ хўжалигида барча тармоқларнинг муттасил ривожланиши ва самарадорлиги ўсишига, ишлаб чиқариш кўпайиб, маҳсулот сифати ошишига эришилсин. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ҳар томонлама интенсивлаш йўли давом эттирилсин».

КПСС XXVI съездида қабул қилинган мамлакатни ривожлантиришнинг асосий йўналишларида ана шу сўзлар ёзиб қўйилган. Миллионларнинг куч-ғайрати партия белгилаб берган режаларни шараф билан бажаришга, Ватан бойлигини кўпайтиришга ва қудратини мустаҳкамлашга қаратилгандир. Ўзбекистон пахтакорлари ҳам 1981 йилнинг улкан пахтаси учун олиб борилаётган якунловчи жангда қатнашмоқ учун далага чиқишга шайлана туриб, умумий сафдаги ўз ўринларини аниқ-равшан тушунмоқдалар. Мамлакат бу йил 5.900.000 тонна «оқ олтин» олади, деб қатъий сўз берилди. Бу ваъда амалий иш билан мустаҳкамланади, мажбурият шараф билан бажарилади.

Республиканинг миллион-миллион колхозчилари, ишчилари, хизматчилари бу йўлда куч-ғайратларини аямайдилар. Республикамизда шаҳар ва қишлоқларнинг ҳар бир меҳнаткаши ўзини ифтихор билан пахтакор деб атамоқда.

ЎзТАГ мухбирлари: С. ГРЕБЕНЮК, А. ЗАКОВРЯШИН, Г. КАЗАНЦЕВА, Ю. КРУЖИЛИН, Г. КИРХАДЖИ, Б. МАҲМУДОВ, А. СКОРОБОГАТОВ, С. ФЕНЮТИН, С. ФРОЛОВА, Э. ШАЛЬ.

Суратда: кўргазмага келган томошабинлар экспозицияни кўздан кечирмоқдалар ва таассуротларини ўртоқлашмоқдалар. Ф. Шарафутдинов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

ТОШКЕНТ ҚУРИЛМОҚДА

Республикамиз пойтахти кейинги йилларда янада чирой очиб бормоқда. Қадимий Шошнинг кўрки, салобати тамоман ўзгариб, ўзгача ҳусн, ўзгача таровват касб этяпти, Тошкент ҳам бўйига, ҳам энига шитоб билан кенгайиб бормоқда. Бу ерда бунёд этилаётган кўркам бинолар, уй-жойлар кўзни қамаштиради. Шуниси қувончлики, ўнинчи беш йиллик мобайнида Тошкентда янгидан-янги уй-жой массивлари, қатор кварталлар бунёд этилди. Бу нарса Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг тематик павильонида очилган «Тошкент қурилмоқда» деб аталувчи кўргазмада ўз аксини топган.

Кўргазмага кираверишда қўйилган суратлар киши диққатини ўзига тортади. Бу суратлардан эски Тошкент қандай бўлганлигини уқиб олиш қийин эмас. Суратларнинг бирида қадимий маҳаллалар тасвирланган бўлса, иккинчисида эса, карвонсарой, учинчисида эски Тошкентнинг умумий кўриниши акс эттирилган. Пахса деворли, лой сувоқли бу бинолар революциядан илгари Тошкент ҳақида тўла тушунча беради.

Эндиликда Тошкентимизнинг қиёфаси бутунлай бошқа. Тошкент қурувчилари кўп қаватли уйлар, ташқи кўриниши жиҳатидан бетакрор бинолар қуриш борасида катта тажриба тўплашди. Тинчлик, дўстлик, биродарлик шаҳри, деб ном олган Тошкент қисқа вақт ичида мамлакатимизнинг энг гўзал шаҳарларидан бирига айланди.

Кўргазмага қўйилган экспонатлар ўнинчи беш йиллик мобайнида қилинган ишлар ҳақида мароқли ҳикоя қилади. Масалан, беш йил ичида шаҳарда 37 миллион квадрат метр саҳнли уй-жой бинолари, 48,5 минг ўринли мактаб, 22,8 минг ўринли мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, 3095 ўринли касалхоналар, 4600 кишини қабул қилишга мўлжалланган поликлиника ва бошқа кўплаб объектлар қуриб фойдаланишга топширилди.

Бундай ютуқларни қўлга киритишда қурувчиларга илғор иш усулларидан фойдаланиш катта ёрдам берди. Москвалик машҳур бинокор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобиннинг бригада пудрати усули кенг қўлланилмоқда. Қурувчилар, тез, сифатли ҳамда тежамли қуришга эришмоқдалар. Кейинги йилларда В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройи, метрополитеннинг навбатдаги линиялари фойдаланишга топширилди, Халқлар дўстлиги майдонида ажойиб ансамбллар вужудга келтирилди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, зилзилага бардошли кўп қаватли бинолар қуриш мақсадида қопламаларни кўтариб монтаж қилиш методи ҳам қўлланилмоқда. Богдан Хмельницкий кўчасидаги 12 қаватли бино ана шу усулда қурилди. Охунбобоев майдонида ҳам худди шундай метод билан 20 қаватли «Москва» меҳмонхонаси қурилмоқда.

Хуллас, бу кўргазмада Тошкент қурувчиларининг зарбдор ишлари ҳақида мароқли ҳикоя қилинган.

Ш. АНВАРОВ.

ВАФО

Совет турмуш тарзи

Вафода ўхшама булбулга асло,
Ҳар он ул ўзга гул бошида шайдо.
Носир ҲИСРАВ.

Бизда чин инсоний муҳаббатнинг, ҳақиқий дўстликнинг қадрига етадиган янги инсон камол топмоқда. «Киши кишига дўст, ўртоқ ва биродар» деган шиор турмушимиз қонунига айланиб бораётир. Бу факт дилларга қувонч ва ифтихор бағишлайди.

Совет кишиси ҳалол меҳнаткаш, олижаноб фазилатли инсон эканлиги, социалистик турмуш тарзининг асослари мустаҳкамланаётганлиги КПСС XXVI съездида, ўртоқ Л. И. Брежнев докладида алоҳида таъкидлаб ўтилганлиги бежиз эмас. Ахлоқий поклик, дўстликка чексиз садоқат, севгида вафодорлик намуналарини кўрсатаётган мусаффо қалбли кишилар ҳамиша халқнинг иззат-ҳурматига сазовордирлар.

...Боғот қишлоғидаги хонадонлардан биридамиз. Оила оқсоқоли Искандар ота, унинг умр йўлдоши Розия хола бизни илиқ кутиб олишди. Чеҳраси очиқ, истараси иссиқ аёл дастурхон ёзди, чой келтириб қўйди-да, ташқарига чиқиб кетди.

— Қизингизми?

Розия хола бир лаҳза негадир истиҳола қилиб турди-да, кейин бизга юзланди:

— Келиним... Ҳам келиним, ҳам ўғлим.

Нега бундай дедийкин? Ўғлига нима бўлган? Аслида биз холани юксак мукофот билан қутлагани, фермадаги ишлар хусусида суҳбатлашгани келган эдик. Аммо, суҳбатнинг мавзуи бошқа ёққа бурилди. Хола девордаги суратга ишора қилди:

— Ўғлим Раҳимберган. Ўт-олов эди. Умри қисқа экан, оламдан бевақт кетди. Мана, ўн йилга яқинлашди. Шу келин, исми Шосанам йигирма ёшида қўлида икки қизалоқ билан қолган. Беваман демади. Ҳам келин, ҳам ўғил ўрнида хизматимизда. Ўғлимни севарди, бир-бирига умрбод содиқ бўлишга аҳду-паймон қилишган экан. Шукур, неваралар ҳам улғайишяпти.

Розия хола келинининг гўзал хислатлари тўғрисида тўлқинланиб сўзлаб берди. Шосанам қишлоқ туғуруқхонасида акушерка. Унинг она ва болаларга меҳрибонлиги, жонкуярлиги таҳсинга лойиқ. Камтарлиги, хушмуомалалиги нур устига аъло нур. Уй-рўзғор ишларини, қайнона, қайнота ҳурматини, фарзандлар тарбиясини ҳамиша жойига қўяди.

Суҳбатимиз анчагача давом этди. Розия хола кишини ҳаяжонлантирадиган бир воқеани ҳикоя қилиб берди:

— Суюнчи! — деди Розия хола бир куни фермадан уйига келган заҳоти, — илғор сут соғувчи сифатида мукофотга сазовор бўлдим.

— Табриклайман, ойижон! Нима беришди? — деди қувноқ оҳангда Шосанам.

— Табриклаймиз, онаси ишлар беш-ку! — Кампирини муборакбод этган бўлди чол, — хўш, қанақа мукофот?

— «Москвич» автомобили билан тақдирладилар. Қани энди, ўғлим Раҳимберган тирик бўлса, машинани елдириб ҳаммамизни сайр қилдирса...

Розия холанинг бу гапидан Шосанам алланечук бўлиб кетди. Сўнг тетиклашди:

— Ғам еманг, ойижон. Мен-чи? Мен ўзим сизларни машинада сайр қилдирсамчи? Шоферликка ўқийман, гувоҳнома оламан. Кейин ўғлингиз ўрнида...

— Раҳмат, қизим! — дейишди Розия хола билан Искандар ота бирданига, — барака топ, умринг узоқ бўлсин!

Шосанам айтганини қилди, шоферлар тайёрлаш курсига кириб ўқиди, уни тамомлаб, гувоҳнома олди. Ҳозир енгил автомобилни моҳирлик билан бошқариб, қайнона ва қайнотасини истаган жойига элтиб қўяди, сайр-томоша қилдиради.

Ана ҳиммат, ана оқибат! Ҳижрон ва фироқни метин ирода билан енга олган, севган ёрига умрбод содиқ қолган, келажакка ишонган, қалби мусаффо бу аёл эъзоз ва таъзимга муносиб. Шу боис у қайнона ва қайнота дуосидан, эл эҳтиромидан баҳраманд. Унинг совет кишисига хос фазилатлари мактабда, коллективда шаклланди. У эл шарафи, оила шаъни, инсоний ор-номусни муқаддас билади.

Розия холанинг ҳикояси бизда чуқур таассурот қолдирди. Кетишга чоғланган пайтимизда Шосанам кирди:

— Ўтиринг, овқат тайёр. Ойимларни олий мукофот билан табриклагани келибсиз, овқатланмай кетманг.

Шосанамнинг қизлари Гуландом ва Санобар қўлларида қумғон, сочиқ билан қўл ювдиргани тутиндилар.

— Айланай, келингинам, мен гап билан бўлиб, овқат тайёрлаш эсимга келмабди-я. Ана, неваражонларим ҳам хизматга яраб қолди.

Биз Боғот районидаги Нариманов номли колхоз сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Розия Матёқубова оиласида бўлиб, совет турмуш тарзига хос тотув-иноқлик, меҳр-оқибат, оила аъзоларининг бир-бирига меҳрибонлигини яққол ҳис қилдик. Вафодор, садоқатли келин Шосанам Мадёровани оила бахти десак арзийди. Ахир, у Розия холаларга ҳам келин, ҳам ўғил...

Чин инсоний муҳаббат йўлида Шосанамдек жонниcор, вафодор аёллар оз дейсизми. Улуғ Ватан урушида мардона ҳалок бўлган кўпгина жангчиларнинг рафиқалари сабр-матонат, садоқат намуналарини кўрсатишганини, ёш фарзандларга ҳам она, ҳам ота бўлганликларини яхши биламиз. Висол қувончидан баҳраманд бўлган, эр-хотин аччиқ-чучукни, иссиқ-совуқни бирга тотишиб бахтли ҳаёт кечираётган оилаларга кишининг ҳаваси келади.

Аммо, баъзан ўйлаб қоласан. Шундай дориламон, ажойиб замонда кўнгилсиз воқеалар ҳам учраб туради. Бевафолик, ахлоқсизлик, баъзан эса, рашк, гумон ва ишончсизлик оиланинг бузилишига олиб келади. Бундай фактлар турмуш тарзимизга ётдир.

Вафо ва садоқат барқарор бўлса, оила замини мустаҳкам бўлади. То вафо бор экан, муҳаббат безавол яшайди. Истак шуки, жамиятимиз аъзоларининг етуклиги, маънавий баркамоллиги, аҳиллиги ҳар бир оилада кўзгудаги сингари акс этиб турсин.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ТЕХНОЛОГ УЧУН КОНСУЛЬТАНТ

Минскдаги автомат линиялар заводида ЭҲМ технологик касбини эгаллади

Компьютер мураккаб инженерлик ҳисобларини чиқаргач ишчига деталлга ишлов бериш энг яхши вариантларини тавсия қилади: пўлатнинг маркаси қандай бўлиши кераклигини айтади, қайси хилдаги асбоб-ускуналарни олиш зарурлигини ҳам билдиради, металлни қандай тезликда кесиш кераклигини маслаҳат беради. Тажрибали мутахассис бир неча соатда қиладиган ишни машина бир минутда бажаради. Бунда маҳсулот таннархи арзонлашади ва унинг сифати яхшиланади.

Завод республикадаги биринчи станоксозлик корхонаси бўлиб қолди ва бу ерда Белоруссия Фанлар академияси техник кибернетика институтининг олимлари ишлаб чиққан инженерлик меҳнатини автоматлаш системаси кенг ёйилди. Ҳозирги вақтда станоксозлар компьютер айтиб берган технология бўйича ҳар 4 деталдан бирини ясамоқдалар.

(ТАСС).

СПОРТ

БОКС БЎЙИЧА СССР ЧЕМПИОНАТИ

МУСОБАҚА БАЙРОҒИ КЎТАРИЛДИ

- КУЧЛИЛАР САРАЛАНМОҚДА
- ОТА ИЗИДАН
- МАҲОРАТ ВА ШИЖОАТ
- АНИҚ ЗАРБАЛАР

Республика пойтахтининг кўркам спорт маскани — марказий «Юбилей» спорт саройи ўтган куни гавжумлашди. Бу ерда ўзига хос спорт байрами нишонланди. Мамлакатимизнинг турли шаҳар-қишлоқларидан ташриф буюрган чарм қўлқоп усталарининг СССР чемпионати очилишига бағишланган тантанали маросим бўлди. Мусобақа иштирокчилари катта ринг атрофида саф тортдилар. Уларни чемпионатга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий комитетининг раиси, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари М. Ф. Солдатов қизғин табриклаб, бўлажак баҳсларда муваффақиятлар тилади. Шундан кейин чемпионат байроғи тантанали суратда кўтарилди.

Чемпионлик учун курашни 51 килограмм вазнли боксчилар бошлаб беришди. Мазкур вазнда республикамизнинг бир вакили — С. Боймуродов курашга чорланди. У ленинградлик М. Патютько билан курашди. Спортчимиз аввалига дадил ҳаракатлар қилган бўлсада, сўнгги раундда имкониятни бой бериб қўйди. 57 килограмм вазнли боксчилар сафида республикамизнинг уч вакили бор эди. Жумладан, спартакчи Андрей Мельников тожикистонлик П. Котов билан рингга чиқиб, ўзининг икки юзинчи учрашувини ўтказди. Бунда Андрей курашни давом эттиришга астойдил талабгор эканлигини амалда кўрсатди. Учрашув охирида судья унинг қўлини кўтариб, ғалаба билан табриклади.

Мухлисларга яхши таниш Олимпия Зокиров билан умидли боксчи Шамил Князхонов учрашуви ҳам мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Ҳар иккала боксчи ҳам республикамиз терма командасига аъзо эканлиги бир томондан томошабинларга маъқул келди. Чунки, уларнинг бири курашни давом эттириши мумкин эди. Маълумки, Олимпияга унинг отаси, республикада хизмат кўрсатган тренер Шоқир Зокиров устоз ҳисобланади. Ота изидан боришга аҳд қилган ўғил ишончни қозонишга ҳаракат қилди. Олимпия бу галги ўйинда муваффақият қозониб, ғалабаларини 150 тага етказди. Шундай қилиб, мусобақанинг дастлабки куни республикамиз боксчиларидан икки нафари ғолиблик учун курашни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритди.

Қолган учрашувлар ҳам мароқли ва мазмунли ўтди. Жумладан, халқаро классдаги [illegible] А. Кривошеин билан баҳсда ютқазиб қўйиши кўпчиликни ҳайратга солди. Қозоғистонлик халқаро классдаги спорт мастери С. Нурказов эса тажриба ва маҳоратини ишга солиб тожикистонлик С. Мукаррамовнинг ёшлик шижоатидан устун келди. Моҳир боксчи учрашувнинг биринчи раундидаёқ рақибига кучли нокдаунли зарба бериб ўйиндан чиқишга мажбур этди. Шунингдек, Ю. Мантагаев (РСФСР), А. Касперович (Белоруссия), А. Абдураҳмонов (РСФСР), Ю. Вайкшнорас (Литва), Д. Любас (Украина), В. Коликов (Белоруссия), С. Оганян (Арманистон), Е. Дюсеков (Қозоғистон), В. Наврос (Украина), С. Хачатрян (Арманистон) ва А. Бекболатов (Қирғизистон)лар ғолиб чиқдилар. Шундай қилиб, дастлабки учрашувда 16 боксчи муваффақият қозониб, қолгани ўйиндан чиқди.

Суратларда: 57 килограмм вазнли боксчилардан тошкентлик О. Зокиров (юқорида) билан кировоканлик С. Оганянлар. Улар саралаш учрашувида очколар ҳисобида муваффақият қозонишди.

А. Рисқиев (ЎзТАГ) ва **Э. Йўлдошев** фотолари.

Ҳ. НОСИРОВ.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

МУҲИМ ВА АМАЛИЙ ҲАРАКАТ

КОБУЛ. Ҳозирги замоннинг атоқли сиёсий арбоби — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг КПСС XXVI съездида қилган докладида ва унинг бошқа нутқларида баён этилган совет Тинчлик программаси бутун инсониятнинг эзгу орзу-умидларига ғоят тўла-тўкис мос бўлиб тушадиган бениҳоя муҳим ва амалий ташқи сиёсий ҳаракатдир, деди Афғонистон Халқ-демократик партиясининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси Бабрак Кармал ТАСС мухбирлари билан суҳбатда. Совет Иттифоқининг Ҳинд океанига, Форс қўрфазига ва Яқин Шарққа тааллуқли ташаббуслари шу регионда тинчлик ва хавфсизликни таъминлайдиган аниқ ва равшан программадир.

АХР МУДОФАА МИНИСТРЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

ЛУАНДА. Ангола Халқ Республикаси Мудофаа министрлигининг ахборотида хабар қилинишича, ЖАР қўшинлари зўр бериб бомбардимон қилганидан кейин Кунене вилоятининг маъмурий маркази — Онжива шаҳрини оккупация қилиб олди. Ҳозирги вақтгача, деб уқтиради министрлик, Жанубий африкалик агрессорлар Шангонго, Монгва, Хумбе, Куамато, Анхака, Неноне, Мукопе, Эвале ва Мупа аҳоли пунктларини оккупация қилиб турибди.

Онжива яқинидаги жанглар давомида душманнинг учта самолёти уриб туширилди, дейилади ахборотда. Чипемба муниципалитети бомбардимон қилинаётган пайтда Ангола озодлиги халқ қуролли кучларининг қисмлари ЖАР ҳарбий-ҳаво кучларининг иккита қирувчи-бомбардимончи самолётини уриб туширдилар, [illegible] давом этмоқда.

[ТАСС, 31 август].

КОНФРОНТАЦИЯ ЙЎЛИДАН

АҚШ давлат секретари А. Хейг Вашингтонда бўлиб ўтган матбуот конференциясида бир қанча халқаро проблемаларга тўхталиб ўтди. Унинг гаплари бошқа халқларга нисбатан Америка ҳозирги раҳбарларига хос бўлган империалистларча такаббурлик, Вашингтоннинг ҳукмига бўйсунишдан бош тортаётган мамлакатларга ва миллий озодлик ҳаракатларига нафрат руҳи билан суғорилганди. Давлат секретари суверен Анголага қарши сурбетларча ҳарбий агрессия қилган Жанубий Африка Республикаси ирқчи режимини амалда ҳимоя остига олди. У Намибиянинг ватанпарвар кучларига, СВАПО ташкилотига хуруж қилди. Намибиянинг ватанпарвар кучлари ватанни Жанубий Африка мустамлакачилик зулмидан озод қилиш учун, унинг мустақиллиги учун қаттиқ қуролли кураш олиб бормоқдалар. Намибия ватанпарварларини бирлаштирган ва халқаро жамжамият Намибия халқининг бирдан бир қонуний вакили сифатида эътироф этган СВАПО ташкилотини Хейг «террорчи группа» деб аташдан нари ўтмади.

Давлат секретари маъмурият Сальвадор режимига бундан буён ҳам ҳар жиҳатдан мадад бераверади, деб таъкидлади. Бу режим халқнинг озодлик ва мустақиллик йўлидаги курашини қонга ботиришга уринмоқда. А. Хейг бунда ҳам Сальвадор ватанпарварларини «террорчилар» деб кўрсатиб, Вашингтон қўғирчоқлари қилаётган қонли ёвузликларни ана шу ватанпарварларга тўнкади.

АҚШ ташқи сиёсат маҳкамасининг бошлиғи социалистик Куба шаънига қўпол таҳдидлар қилиб, уни гўё Сальвадор ишларига «аралашмоқда» деб ҳеч қандай далил-исботсиз айблади. Хейг Ва- [illegible] телекомпаниясининг фикрича «афтидан АҚШ давлат секретари маъмуриятнинг Кубага қарши бевосита хуружлари — сиёсий, иқтисодий ва ҳатто ҳарбий хуружлар, шу жумладан, СР-71 разведкачи самолётларининг Куба устидан учиб юриши учун замин ҳозирлаётган бўлса керак».

А. Хейг Қўшма Штатлар жосуслик маълумотларини тўплаш мақсадида КХДР осмонига яқинда бостириб киргани каби унга нисбатан иғвогарлик хуружларини бундан буён ҳам давом эттириш ниятида эканлигини айтди. «Биз учишларимизни давом эттириш ниятидамиз, самолётларимиз хавфсизлигини таъминламоқ учун барча зарур чораларни кўришга шай бўламиз», — деди давлат секретари.

АҚШ ташқи сиёсат маҳкамаси бошлиғининг гапларидан шу нарса яққол маълум бўлдики, Вашингтоннинг ҳозирги раҳбарлари Совет—Америка муносабатларида ҳамда кейинги ўн йил мобайнида стратегик қурол-яроғларни чеклаш соҳасидаги эришилган ижобий силжишларни чуқурлаштириш ва ривожлантиришга интилиш бир ёқда турсин, балки, аксинча, юз берган силжишни тўхтатиб қўйиш, СССР билан АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабат асосларининг ўзини ревизия қилиш ва қуролланиш пойгасининг янги даврасини бошлаш йўли билан Совет Иттифоқи устидан бир томонлама ҳарбий устунликка эришишга ҳаракат қилмоқдалар. Чунончи, Хейг таъкидладики, маъмурият «АҚШнинг сафарбарлиги ва унинг ҳарбий-саноат базасининг аҳволи муносабати билан аллақачондан буён жиддий ташвиш билдириб келмоқда «ва шу ҳолатни тузатишни ўзининг биринчи даражали вазифаси» [illegible] лари «заифлашганлигини» тўғрилаб қўйишни қатъий талаб қилади, деди у.

А. Хейг чет эллардаги «кризисли вазиятларни бартараф этиш» манфаатлари йўлида АҚШ стратегик кучларининг ҳамма қисмларини янгилаш тўғрисидаги масала хусусида маъмуриятда «якдиллик» ҳукм сурмоқда, деб қайд этди. Бошқача сўзлар билан айтганда, Вашингтон зўравонликни, Қўшма Штатлар Хельсинки Якунловчи актида ва Совет—Америка битимлари ҳамда аҳдлашувларида ўз зиммасига олган мажбуриятларни бевосита бузиб, бошқа мамлакатлар ва халқларга ҳарбий дўқ-пўписани ўз ташқи сиёсатининг асоси қилиб расмий равишда эълон этмоқда.

Давлат департаменти бошлиғининг айтганлари шуни кўрсатадики, маъмуриятнинг гўё Вашингтон ядро қуроллари соҳасида СССР билан музокараларга интилмоқда, деган ҳамма гап-сўзлари АҚШнинг миссиз милитаристик тайёргарликларини ҳамда «совет таҳдиди» деган гап теварагида иғвогарлик мақсадидаги шовқин-сурон янада авж олдирилаётганлигини хаспўшлаши лозим бўлган бир ниқобдан бошқа нарса эмас. АҚШ мудофаа министри К. Уайнбергер Советларга қарши сохта нашрларни кўп нусхада чоп этиш тўғрисида яқинда чиқарган фармойиши ана шундан яна бир бор далолат беради. Шу сохта маълумотлар «совет таҳдиди» тўғрисидаги сийқаси чиққан ёлғон гапларни рост қилиб кўрсатишга, айни вақтда эса қуролланиш пойгасининг янги катта программасини амалга ошириш мақсадида Ғарбий европаликларни ҳамёнларини бўшатишга мажбур қилишга [illegible]

Вашингтон. (ТАСС).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА — I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Фильм-спектакль. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Мен ҳам кичик бўлганман. 16.55 — Концерт. 17.30 — Телеочерк. 18.15 — Салом, мактаб. 18.45 — Ҳунар-техника таълими системасида янги ўқув йилининг бошланишига. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Концерт. 20.10 — Кэти, уйга қайт. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.55 — Дунё воқеалари. 23.10 — Фильм-концерт.

МОСКВА — III ва IV. 9.00 — Время. 9.45 — Ҳужжатли фильм. 10.05 — Француз тили. 10.35 — Табиатшунослик. 10.55 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Астрономия. 11.25 — Музика оламида. 11.45 — Табиатшунослик. 12.05 — Француз тили. 12.35 — Илмий-оммабоп фильм. 12.50 — Ботаника. 13.10 — Шахмат мактаби. 13.40 — Ўсимликларнинг аҳамияти. 14.00 — М. Шолохов «Тинч оқар Дон». 14.45 — Илмий-оммабоп фильмлар. 15.05 — Сиз театрни севасизми? 15.50 — Ҳужайралар назарияси. 16.20 — География. 16.50 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Велоспорт бўйича жаҳон чемпионати. 19.50 — Нейтрон бомбаси: инсониятга қарши фитна. 20.30 — Концерт. 21.15 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Ханойлик қиз. Бадиий фильм. 23.15 — Классик кураш бўйича жаҳон чемпионати.

ТОШКЕНТ — I. 11.30 — Болалар учун фильм. 12.00 — Фильм-концерт. 12.30 — Адабиёт. 13.00 — Самарадаги ташвишли тунлар. Бадиий фильм. 1-серия. 18.20 — Фильм-концерт. 18.30 — Биринчи қўнғироқ. 19.00 — Зангори экран почтаси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Тоғлар кўп, дарёлар кўп. Теленовеллалар театри. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Озуқа ишлаб чиқариш резервлари. 22.25 — Самарадаги ташвишли тунлар. Бадиий фильм. 2-серия. 23.10 — Бугун оламда нима гап?

ТОШКЕНТ — II. 18.05 — Болалар учун фильм. 19.10 — Реклама. 19.30 — Ёшлик. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Қизил асаларилар. Бадиий фильм. 21.30 — Марказий телевидениенинг IV программаси.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ассалом устозлар. 9.35 — Халқ талантларининг концерти. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Коммунистлар таклифи. 14.00 — Қишлоқда техника хизматини яхшилаш. 18.15 — Ёшлик. 19.25 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Али Хўжаев ижро этади. 20.50 — Бутуниттифоқ тинчлик куни. 21.30 — Пахтакорлар учун кечки концерт. 22.30 — Н. Ҳамроқулов ва С. Зоҳидов куйлайди. 23.15 — Дам олиш соатида.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
«ЎЗБЕКХЛОПКОМАШ» БИРЛАШМАСИ ҚОШИДАГИ
95-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисосликлар бўйича
1981—82 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

металл бўйича токарь, механика-йиғув ишлари слесари, слесарь-ремонтчи, электр пайвандчи, электр кўприкли кран машинисти, техника контроли бўлимининг контролери, автослесарь, фрезерчи.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотли, 15 ёшдан 25 ёшгача бўлганлар қабул қилинадилар.

Ўқиш муддати 8-синф ҳажмида маълумотлилар учун — 2 йил, 10-синф ҳажмида маълумотлилар учун эса — бир йил.

Ўқиш муддати меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ўқувчилар билим юртини битирганларидан кейин юқори малакали мутахассис дипломини оладилар, шунингдек олий ўқув юртлари ва техникумларга киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Ўқувчилар таълимнинг икки йиллик ўқиш муддати давомида давлатнинг тўла таъминотида бўладилар, техника билим юрти программаси бўйича бир йиллик муддат билан таълим оладиганлар ойига 30 сўмдан стипендия оладилар.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртида номлари юқорида кўрсатилган ихтисосликлар бўйича мутахассислар тайёрлайдиган 6 ойлик курслар ҳам ташкил этилмоқда. Ўқувчилар ёши чекланмаган (электр пайвандчи, электр кўприкли кран машинисти ихтисосликлари бўйича ўқувчилар ёши камида 17,5 ёш бўлиши керак).

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхоналардан жой берилади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур бўлади: директор номига ёзилган ариза, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), автобиография, справкалар: турар жойидан, медицина (286-форма), ота-онасининг иш жойидан: 6 та фотосурат (3х4 см.), кейинги иш жойидан (ўқиш жойидан) характеристика.

Ҳужжатлар ҳар куни (якшанбадан ташқари) **соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.**

Бизнинг адресимиз: 700077, Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Владимирский переулоги, 15-уй (16, 4, 17, 24, 63, 102-автобусларнинг «Партия мактаби» бекати).

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/IX да **Келинлар қўзғолони,** 2/IX да **Ўн учинчи раис.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Янги программа. АРЕНАДА МОСКВАЛИКЛАР.**

●

«Главташкентстрой»
«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ»
трестининг
2-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ

минорали кран машинистлари (ўқиш муддати — 4,5 ой), **минорали кранлар монтажи ва ремонти бўйича электрослесарь** (ўқиш муддати — 3 ой) **тайёрловчи**

КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КУРСГА 18 ЁШДАН КАТТА БЎЛГАН, 8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқиш — рус тилида олиб борилади.

Ҳар ойда — 75 сўм стипендия берилади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ғ. Ғулом кўчаси, 6-уй, «Главташкентстрой»нинг ўқув комбинати (13, 34, 29, 32, 38, 43, 70-автобусларнинг «Оқтепа» бекати).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ
1982 йил учун
АҲОЛИДАН
СОВЕТ ВА ЧЕТ ЭЛ ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРИГА

ОБУНА ҚИЛИШ БОШЛАНДИ

ОБУНА «СОЮЗПЕЧАТЬ» АГЕНТЛИКЛАРИДА, АЛОҚА БЎЛИМЛАРИДА ВА ИШ ҲАМДА ЎҚИШ ЖОЙЛАРИДАГИ ЖАМОАТЧИ МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИЛАР ТОМОНИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

Тошкент политехника институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари чизма геометрия кафедрасининг катта ўқитувчиси Э. С. Абдуллаевага онаси

Софья Шакировна БАКИРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ректорати, партия комитети ва маҳаллий комитети инженерлик-экономика факультетининг декани, доцент И. К. Йўлдошевага онаси

Ҳанифа ЙЎЛДОШЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; [illegible]

Р. 03141. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 201.